

svensk FALLSKÄRMS SPORT

svensk fallskärmsförbund
FYRA 2017

FS36 sekvens – the Event
Trippel i **brons** på EM och världscupen
Tips & Trix – lär dig hantera din **rädsla**

HÖST-SPECIAL

extra sidor, 122% Fallskärmssport!

Skaffa mer

CYPRES
Reliability made in Germany

**MER FRIHET
MER TID**

15,5 ÅRS
användningstid

DU VÄLJER
underhåll

Jay Moledzki poserar för Normans kamera under evenemanget "60 Cycles" över Go Jump Oceanside. Foto Norman Kent.

www.cypres.cc

Klubblivet

Innehåll, nummer 4, 2017

Nu när fallskärmssäsongen är på sluttampen så avfolkas klubbarna och det som under sommaren varit ett enda stort kollektiv av en massa härliga hoppare och vänner blir under vintern ett öde tillhåll.

Klubblivet kan beskrivas på många sätt men kan ibland vara svårt att förklara för utomstående, vänner vi har i det vanliga livet, så kallade wuffos. Det som kan kännas som självklara företeelser på våra klubbar kan kännas lika osjälvklart när vi återvänder till våra vanliga liv under vintern. Jag tror inte jag behöver förklara närmare. Du vet vad jag menar.

Själv har jag aningen ofrivilligt, mellan två boenden, tillbragt över fyra månader på min älskade fallskärmsklubb. Alla klubbar har inte denna fantastiska möjlighet till övernattnings och det får man såklart se som ett privilegium, att kunna bo på sin klubb. Men husvagnslivet är trångbott och att utföra sina vardagliga göromål i klubbmiljön är inte alltid okomplicerat. Man köar till tvättmaskin, tvättställningar, spisplattor, duschar, toaletter och diskhoar. Dessutom försöker man jobba som vanligt, vara mamma och så vidare. Jag tänker inte glorifiera klubblivet. Jag älskar det, och avskyr det.

Jag är glad över att fallskärmshoppning i vårt vintriga nordiska land är en säsongssport. På så sätt får vi tillbringa vintern på andra sätt. Vi träffar våra fallskärmsvänner och umgås under andra

former och aktiviteter, vi tunnlar, vi reser utomlands och hoppar, vi åker på förbundskurser, konferenser, riksstämmor och galor. Men vi vilar lite från det intensiva klubblivet. När våren kommer längtar vi igen. Även jag. Jag älskar vår sport, människorna i den och klubblivet, men jag är glad att jag får ta en time-out under vinterhalvåret.

Så med andra ord ser vi nu tillbaka på säsongen och minns den med glädje. I det här numret får du läsa om SM i tiomanna speedformation, världscupen och EM i fallskärmshoppning, World games och fina bilder från ytterligare ett par av sommarens alla boogien, samt en massa mer. Till exempel lära känna en nygamal hoppare, Peter Mårtensson, i vårt Nyfiken-på-porträtt. Peter är högaktuell, bland annat med sitt arbete i förbundets tillväxtgrupp.

Vi önskar dig god läsning och en fin höst.

Penny

- 4 **Kalendariet.** Lösryckt, **notiser** om smått och gott.
- 6 **Ordförandespalten,** Peo Humla.
- 6 Ideella krafter; del 3 – utbildning- och säkerhet, **USK.**
- 8 **FS36** sekvens – the Event.
- 12 **Riksinstruktören** Petter A-Thoor: Hej du!
- 13 Incidentrapporter.
- 14 **Bronsmedaljer** i dåligt väder på EM och världscupen.
- 18 SM i **tiomanna** speedformation.
- 20 DZ-kollen: **Klatovy** – möjligt att hoppa stort.
- 22 **Boogiesommaren,** del 2.
- 24 **Nyfiken** på Peter Mårtensson.
- 28 Speed skydiving på **Team playground.**
- 29 **World Games** – Stefan Burström för Sverige.
- 29 Att flyga **vingoverall,** del 2.
- 30 **4yra 4rågor.**
- 33 **Västkustsk** mobilisering på 60-årskalas.
- 34 Östersunds **veteraner** – åter i luften efter 20 år.
- 35 Kärlek i luften på årets **Prideparad.**
- 36 Spektakulär uppvisning i centrala **Göteborg.**
- 37 Tips och trix – lär dig hantera **din rädsla.**
- 38 **Klubbkollen** – Stockholms Fallskärmsklubb.
- 42 Fritt från hjärtat – Niclas **"Busen"** Olofsson berättar.
- 43 Kontakta SFF.

Omslaget:

Hoppningens själ, gemenskap och att dela glädje med sina vänner: Från vänster Kimberly Lee, Anna Ljungsberg, Stina Lindelöf och Anna Heimdal under Angleweek light på Näsinge.

Foto: Emmelle Josefsson

svensk FALLSKÄRMS SPORT

Ansvarig utgivare
Peo Humla
Svenska Fallskärmsförbundet
E-post: ordforande@sff.se

Redaktörer

Penny Robertson-Pearce
Kontakt: 0702-75 97 47,
penny.robertson@telia.com

Anna Oscarson
Kontakt: 0737-65 75 71,
E-post: anna.oscarson@gmail.com

Johanna Lundeberg
Kontakt: 0707-82 80 35,
E-post: fallskarm@ordlagad.se

Produktion

Layout, originalarbete, bildredigering och distribution:
Anders Nyqvist,
Himmelsdyk,
Box 110,
438 23 Landvetter
Telefon 0709-45 81 43
E-post: himmelsdyk@telia.com

Annonser

Anders Nyqvist, Himmelsdyk,
adress som ovan, under "produktion".

Signerade artiklar

Signerade artiklar speglar författarens bild av verkligheten och inte nödvändigtvis Svenska Fallskärmsförbundets.

Insänt material

Redaktionen ansvarar endast för beställt material. Vi förbehåller oss rätten att redigera insända texter och bilder. Godkännande av publicering i SFS är samtidigt publiceringsgodkännande av det tryckta materialet som en lågupplöst PDF-fil på hemsida för SFF eller SFS.

5/17: vecka 51
1/18: vecka 13
2/18: vecka 23
3/18: vecka 34
4/18: vecka 42

Adressändring

Medlemmar i Svenska Fallskärmsförbundet (SFF) skickar adressändring till SFF (se nedan). Endast icke-SFF-medlemmar skickar adressändring till Himmelsdyk (se ovan "Produktion").

Svenska Fallskärmsförbundet

Sjöhagsvägen 2
721 32 Västerås
Telefon kansli / Rf: 021-41 41 10
Fax: 021-41 541 19
E-post kansli: info@sff.se
Hemsida: www.sff.se

Svensk Fallskärmsport,
ISSN 0280-11-X, är Svenska
Fallskärmsförbundets tidning och distribueras med
fem nummer per år till alla förbundets medlemmar.

På gång
2017-18

NOVEMBER/DECEMBER

18 - 19: SFF Förbundskonferens
27/11 - 1/12: Världscupen swooping, Dubai

FEBRUARI 2018

9 - 11: Baskurs, Bosön
18-20 (datum ej fastställt): SM i vindtunnel, Bodyflight Stockholm

MARS 2018

2 - 4: Hoppedarkurs, Bosön
9 - 11: Riksstämman och fallskärmsgala

APRIL 2018

11 - 15: Hoppmästarkurs och kursledarkurs, Bosön

Anders Brouzell

Qatar sökte svensk CF-expertis

En något oväntad fråga från Qatars landslag i kalotfformationshoppning ställdes till Sigge Klintman och Micke Andersson. Med kort varsel fick de bestämma sig för om de kunde coacha topplaget i DeLand, Florida. Svenskarna har gedigen erfarenhet i grenen och har tävlat internationellt på hög nivå.

Sigge var tvungen att åka hem av familjeskäl men Micke stannade hela lägret. När den här texten skrivs är Micke återigen på väg till DeLand för att coacha vid ännu ett läger.

"Det verkar som att jag skötte mig bra eftersom jag får komma tillbaka. De är på jakt efter en coach som kan vara med på sju läger innan VM. Varje läger är tre till fem veckor. Vi får se vad som händer", säger han.

Sigge och Micke som har tränat och tävlat tillsammans de senaste åren har valt att inte satsa så hårt i år. Qatar kom trea i den senaste VM-tävlingen och har siktet inställt betydligt högre inför framtiden.

Magnus Falk hoppar jämnt

Precisionshopparen Magnus Falk har en tävlingsintensiv period bakom sig. Under EM i Montenegro, 26-31 augusti, kom han på nionde plats.

"Jag är nöjd och stolt över den placeringen", säger han.

Vädret var skapligt och de genomförde åtta genomgångar. Magnus Falk hade kvalificerat sig till semifinal och han var beredd att ge sig upp för att hoppa när beskedet kom att tävlingen bröts på grund av omständigheter i lufrummet.

"Jag skulle ha haft svårt att klättra resultatmässigt men det är bra träning att hoppa semifinal och final. Det blir en nervpress. Och det är det som gör det så kul att tävla."

Dessförinnan var han på en världscuptävling i Belluno, Italien 11-13 augusti. Just den tävlingen brukar locka väldigt många deltagare och är därför extra tuff. Efter några hopp låg han på plats 28. De 30 bästa får världscuppoäng och Magnus brukar därför ha som mål att komma bland dessa. Han förstod att det nog bara skulle bli ett hopp till och gjorde sitt yttersta för att få till ett bra resultat. Det lyckades och han satte en nolla. Därmed klättrade han till plats 18. Han kom fyra i mastersklassen, alltså av dem som fyllt 50 år.

Däremot fick han inte alls till det på världscuptävlingen i Österrike 8-10 september där han hamnade på plats 86: "Jag vet inte om jag var för slutkörd i skallen efter EM eller om jag såg lite för mycket på EM-resultatet", säger han.

Kerstin Öhrnmark

SFF:s uppvisningsläger utmanade deltagarna

Mikael Söderberg

Svenska Fallskärmsförbundet anordnade första veckan i augusti enligt tradition ett uppvisningsläger för intresserade hoppare med lägst B-licens. Lägret hölls i Gryttjom under ledning av Jens Grahn, Mikael Söderberg och Sven "Nenne" Pettersson. Runt tolv deltagare från klubbar runt Sverige var med.

"Vädret var helt okej i år och vi kunde genomföra lägret helt enligt planerna", berättar Micke och fort-

sätter: "Under veckan övade vi inhop på ett flertal olika ställen av olika svårighetsgrad. Inför 'examen', som var ett inhop på Ringvallen i Tierp sista dagen, förberedde vi oss noggrant på hoppfältet dagen innan."

Inför svårare uppvisningar eller som i det här fallet, med mindre erfarna uppvisningshoppare, är det lämpligt att göra förberedelsehopp. "Vi spårade av

ett område på hoppfältet som motsvarade storleken på fotbollsplanen där vi skulle landa. Sedan använde vi de naturliga hinder som fanns, med inflygning över skogen för att på ett säkert men ändå utmanande sätt ge hopparna det stresspåslag som alltid kommer i samband med uppvisning.

"Alla deltagarna på lägret klarade sista dagens examenshopp med god marginal.

Idéer från tillväxtgruppen

Svenska Fallskärmsförbundets tillväxtgrupp ska arbeta för det mål som SFF satt upp, att vi ska behålla och utöka antalet medlemmar mot år 2020 till 1 700. Gruppen, som består av SFF:s ordförande Peo Humla samt Peter Mårtensson, hade ett uppstartsmöte i våras som ska följas upp under hösten.

Det finns en hel del idéer om hur man ska gå tillväga. Peter Mårtensson berättar: "Jag har pratat mycket med elever i sommar och kommit fram till två viktiga faktorer som jag tror ska få hopparna att stanna. Det ena är att få tillgång till utrustning och det andra är att få hoppkompisar. Främst för att hoppa med förstäs, men även för det sociala umgänget."

Peter har funderat en hel del under sommaren hur man under vintern ska kunna hålla liv i intresset för de nya A-certarna. "Jag tror att vi ska försöka använda vindtunneln så mycket vi kan. Nu när vi har tillgång till en sådan finns ju stora möjligheter att träna även under vintern. Jag har spånat på en idé om en förbunds-satsning som går ut på att erbjuda nya hoppare regelbundna träningstillfällen i tunneln där man har både teori och får coaching av erfarna hoppare. Men också möjlighet att till exempel prova en fyrmanna med något tävlande lag."

Peter tillägger slutligen: "Jag tror att man ska försöka erbjuda möjlighet att prova olika grenar i tunneln, så att man får chans att känna efter vad man tycker är kul. När sommaren kommer hoppas jag att de som deltagit under vintern fortsätter på hoppfältet med sina nyfunna hoppkompisar och sina nya färdigheter."

Peter Mårtensson, Svenska Fallskärmsförbundets tillväxtgrupp.

Jonas Tholin

Nya vindtunneln invigd

En hel del nyfikna tog chansen att spana in världens första lutande vindtunnel för vingöverallflygning när den invigdes den 29 september. Tunneln ligger på Flygtekniska Försöksanstalten (FFA) på Bromma flygplats. Anton Westman, Peter Georén, Johan Strömberg och Jonas Tholin som ligger bakom projektet har lagt ner mycket arbete för att kunna slå upp portarna för allmänheten.

"Allt gick sjukt bra under invigningen. Vi tar emot sugna flygare nu och märker att tiderna fylls upp", säger Anton Westman.

- Choose from red, royal blue or charcoal color pattern
- Available in a C yoke for main parachutes 120ft² through 190ft²

- Jump it just two weeks after order confirmation
- Most options available including full articulation and the SkyHook RSL

In Sweden contact:
www.uffeshoppshop.se

Uffe's Hopp Shop

PIA
Sustaining member
of the PIA

Made with pride in
Raefford, NC, USA
www.sunpath.com

STOCK RIGS

www.sunpath.com

Några ord från ordföranden ...

Fallskärmsvänner! Just hemkommen från ännu ett spännande jobbuppdrag i Timbuktu, Mali. I det uppdraget har jag Försvarsmaktens förband som närmaste kund. Tillsammans med våra skickliga lokalanställda försöker vi skapa de bästa förutsättningarna för förbundet att lösa sina svåra uppgifter. Utmanande, komplext och ganska mycket likt att leda vårt anrika och skickliga förbund enligt den inslagna vägen mot 2020. Ibland får vi "trolla med knäna" för att lösa svåra problem, men precis som inom fallskärmsporten försöker vi alltid behålla glädjen och vårt beprövade lösningsfokus. I majoriteten av fallen löser vi de hinder som först verkar omöjliga att komma över.

Årets hopsommar blev klart spännande, den "sämsta sommaren i henneminne", men vi lyckades ändå genomföra våra tävlingar enligt plan och med genomgående fina prestationer. I det vill jag återigen lyfta fram dem som inte alltid får den största profileringen, våra funktionärer och domare. "Många gör vad de kan – vi gör vad vi vill" trots knappa och till huvuddelen ideella resurser slits det på för att lösa tävlingarna och visa vår sports bästa sidor. Tack till var och en – ingen nämnd, ingen glömd!

Något som etsat sig fast på min näthinna är bilden på våra landslag i formationshoppning och artistiska grenar, Team Echochamber, Team X och Kwansta Kwattro. När jag skriver det här har de gått in i de sista förberedelserna för VM i Kanada. Jag har nåtts av mycket positiva signaler kring lagens utveckling – deras tuffa och fokuserade finslipning kan bära frukt. Tänk vilken grej vi alla inom svensk fallskärmsport kan bevittna live vid datorer, tablets och i mobilen. Jag hoppas att alla tog tillfället i akt och visade vänner, grannar och arbetskollegor hur spännande vindtunnelverksamheten är, att det är en disciplin som förtjänar ett fint erkännande.

I mitten av november samlas vi för den sedvanliga förbunds konferensen med kompetensutveckling och strategiska frågor på dagordningen. Styrelsen kommer där att vara förstärkt med representanter från de olika kommittéerna, ordförande och chefsinstruktörer. Vi ska fokusera på den antagna strategin och självkritiskt analysera vår progress i strategins olika delar, vad som ger en positiv effekt och vad ska vi överväga att förändra för att uppfylla de tuffa målsättningarna. Vi är på rätt väg, men jag är övertygad om att vi behöver mer inspel och dialog från klubbarna och indirekt dig som medlem.

Vidare är jag fast övertygad om att det vi skriver ned, måste vara så genomarbetat och trovärdigt att hela fallskärmsverige kommer att omsätta det lokalt och med stark motivation. Det vill säga att vi tror på koncepten och att det för sporten framåt på konkreta och mätbara vis, annars är risken stor att det blir en papperstiger utan verklighetsförankring. Det ska bli väldigt inspirerande att mötas och bryta i våra verksamhetsfrågor för framtiden.

Avslutningsvis vill jag berätta att vi för närvarande bereder ett positivt ärende i förbundet. SFF har fått överta cirka 25 före detta militära fallskärmsutrustningar och nu pågår ett analysarbete hur de ska komma medlemmarna till gagn via de lokala klubbarna. Det är vårt kansli som gör utredningen och jag kommer att återkomma i frågan när beslut har tagits om fördelningsprinciper och ansvarsfrågor.

Tills vi ses – det fina höstvärdet kommer att fortsätta enligt min spåkula. Det finns mycket fin hoppning kvar och nya medlemmar att inkludera när klubben samlas, oavsett om det är på hoppfältet eller i sociala sammanhang!

Peo Humla,
ordförande i SFF

E-post: ordforande@sff.se

Svenska Fallskärmsförbundet • Sjöhagsvägen 2 • 721 32 Västerås

Utbildnings-

Utbildnings och säkerhetskommittén, USK, består av ett antal erfarna fallskärms hoppare med hög riskmedvetenhet. Kriteriet för att vara med i USK är ett stort intresse att utveckla sporten säkerhets- och utbildningsmässigt, samt en förmåga att se frågor ur ett helikopterperspektiv.

Text Penny Robertson-Pearce

Foto Anders Nyquist

Riksinstruktören, Petter Alfsen-Thoor, använder USK som bollplank i alla säkerhets- och utbildningsfrågor. Han säger att medlemmarna i kommittén har god analytisk förmåga och att de gärna ställer frågan "varför".

"Det är en nödvändig förutsättning att kommittén inte är en helt homogen grupp utan att där finns många olika åsikter. Det ger större möjlighet att se frågor ur alla olika perspektiv."

USK bildades för över 30 år sedan och består förutom riksinstruktören för närvarande av Åsah Helenius, Mats Svensson, Fredrik Carlsson och Mikael Kaulanen. Under årens lopp har många viktiga ämnen och frågor hanterats av USK och beslut som tagits har på många sätt gjort vår sport säkrare.

"Bakom varje beslut ligger många månader med resonerang, diskussioner och argumentationer, ett arbete som ständigt pågår via telefon, mejlkontakt och när kommittémedlemmarna ses under året. De beslut som fattas upprör ibland enskilda hoppare eftersom vissa nyttillkomna regler i viss mån begränsar och skapar förändringar i vår verksamhet. Hittills vågar jag ändå påstå att alla regeländringar som gjorts de senaste tio åren har mottagits positivt av de flesta", säger Petter och fortsätter:

"Det är ju egentligen en självklarhet att vi vill försöka hoppa så säkert som möjligt och ha så bra utbildningar som möjligt."

Större förändringar

Under de senaste tio åren är det framför allt beslutet om räddningsutlösare för alla hoppare, vingbelastningskurvan och regelverket kring högfartslandningar

som varit de stora frågorna. Gällande räddningsutlösare var kommittén rörande enig men i frågorna gällande den så kallade Jesperkurvan och högfartslandningskurvan har det förts ganska livliga diskussioner.

På utbildningssidan har det varit den nya utbildningsformen SFU, svensk fallskärmsutbildning, som varit mest på tapeten.

Petter förklarar: "2010 kom önskemål från många av Sveriges klubbar att man ville förändra fallskärmsutbildningen eftersom man inte tyckte att den konventionella utbildningen eller AFF-utbildningen kändes tillräckligt heltäckande. Ett stort antal klubbar var med i framtagandet av den nya utbildningsformen och den låg på remiss i flera år innan den fastställdes och kunde börja användas i klubbarna."

"Vid det här laget har nog ungefär hälften av Sveriges klubbar provat SFU", fortsätter Petter: "Många tycker fortfarande att AFF-utbildningen passar deras verksamhet bättre och har i stället lagt till egna obligatoriska extrahopp med hoppmästare efter avslutad AFF-utbildning. Jag tycker att det är upp till varje klubb att välja den utbildningsform som bäst lämpar sig för deras verksamhet. Däremot kan man inte neka en elev efter tio godkända utbildningshopp att få sin A-licens. Det är inte förankrat i våra grundläggande bestämmelser, SBF."

Kompetens i flygfrågor

Åsah Helenius har varit medlem i USK sedan 2009 och är den förutom Mikael Kaulanen som varit medlem i kommittén längst. Åsah som har jobbat i Flygvapnet sedan 1999 säger:

och säkerhetskommittén

”Jag tror framför allt att min grundläggande kunskap och förståelse för flyget är en viktig bit som jag bidrar med i USK. Många av de frågor vi jobbar med handlar om lufrum och vårt delegerade ansvar från Transportstyrelsen. När jag blev tillfrågad om jag ville vara med i USK så kändes det självklart för mig och jag tycker verkligen att det är jättekul.”

Medlemmarna i USK ska ju förutom sin erfarenhet och tidigare nämnda egenskaper också vara föredömen inom sporten. Alla som har roller inom förbundet, allt från chefsinstruktörer, kommittémedlemmar och förbundsinstruktörer är ju en sorts ambassadörer för Svenska Fallskärmsförbundet och bör ju därför agera på ett sätt som är förenligt med vad SFF står för.

”Det är antagligen därför som alla i USK redan har roller som chefsinstruktörer eller förbundsinstruktörer. Då har man ju redan sedan tidigare visat sin lämplighet.”

Stort engagemang i SFU

På frågan om vad som engagerat Åsah mest under sina sju år hittills svarar hon: ”Jag har varit väldigt engagerad i framtagandet av SFU-utbildningen.”

Sedan SFU började användas i klubbarna 2010, där Fallskärmsklubben Cirrus Göteborg var först ut och sedan fortsatt med SFU, har Åsah följt framför allt FKCG men också Linköpings Fallskärmsklubb lite extra under åren.

”När jag pratat med de instruktörer som är delaktiga i SFU-utbildningen, är den generella upplevelsen att eleverna efter avslutad utbildning känns mer färdiga och mogna som hoppare.”

Åsah fortsätter: ”Man kan tycka att skillnaden mellan tio och femton utbildningshopp inte borde vara så stor, men lite krasst räknat så får ju SFU-eleven faktiskt 50 procent fler utbildningshopp, fler landningar med större elevskärm och dessutom längre tid på hoppfältet, för att nämna några saker.”

USK arbetar även med mindre ärenden som ibland rör enskilda hoppare eller mindre grupper av hoppare. ”Nu senast tog vi fram en utbildningsplan för vingoverallutbildning. Det gjordes med hjälp av aktiva hoppare som flyger vingoverall eftersom vi i USK såklart inte är experter på alla områden”

Olyckor skapar nya regler

Många regeländringar blir nödvändiga när en viss typ av olycka sker för ofta. Regelverket för högfartslandningar och

Anders Nyquist

Utbildnings och säkerhetskommittén:
Petter Alfsson-Thoor, Åsah Helenius,
Fredrik Carlsson, Mikael Kaulanen
och Mats Svensson.

De ideella krafterna

DEL 3

bestämmelsen att man inte fritt kan välja storlek på kalott under 1 000 hopp är exempel på regler som tillkommit efter många olyckor.

SBF är fallskärmsportens regelverk, förkortningen står för Svenska Bestämmelser Fallskärmsverksamhet. Det är en levande regelbok som ses över och justeras fortlöpande varje år. Det finns de som säger att ”SBF är skriven i blod” och även om det låter aningen dramatiskt så ligger det mycket i det påståendet.

”Skärpta regler och nya regler är ett resultat av vad som händer ute i hoppverige” säger Petter.

Förbundsutbildningar

Petter arbetar ständigt med att förbättra de förbundskurser som hålls varje år på Riksidrottförbundets kursanläggning Bo-

sön. Kurserna är centrala och utbildar hoppladare, hoppmästare och kursledare. Även den populära Bas-kursen hålls varje år, för nyblivna A-certare.

”Även i kursverksamheten har USK en roll för utvecklingen” säger Petter som samtidigt avslöjar att de nu börjat titta på en del förändringar som kommer att ske inför nästa säsong.

”Vi har en ambition att förbättra hoppmästarutbildningen och på sikt kommer även AFF-utbildningen att utvecklas och förbättras.”

Åsah avslutar med att säga: ”Jag önskar att fler individer i hoppverige skulle förstå hur mycket Petter har gjort för svensk hoppning när det gäller säkerhet och utbildning. Han har tagit sporten framåt både som idrott och fritidssysselsättning.” ■

FS 36 sekvens

THE EVENT, bygger för framtiden

Kunskapen om och färdigheten i att hoppa stort har i princip gått förlorad i Sverige. För att kunna sätta ett nytt svenskt storformationsrekord behöver den byggas upp på nytt. Som ett led i detta arrangerades FS36 sekvens – The event.

Text
Anna Oscarson

Foto
Dan Girdea

För 19 år sedan sattes det svenska storformationsrekordet, en 107-manna. Det var då det största nationsrekordet men sedan dess har vi blivit rejält förbispungna i Sverige. När Herculesboogien och sommarläger upphörde fanns det inte längre lika lättillgängligt tillfällen för svenska hoppare att hoppa stort.

En tid fanns det ett årligt Big Way Camp men det dog ut. Johan Hansson och Sven Mörtberg, som båda är mycket erfarna och meriterade storformations-

hoppare och organisatörer, tog upp traditionen för tre-fyra år sedan.

För två år sedan när SFF firade 60-årsjubileum sattes en 60-manna med två poäng från en Hercules. Då väcktes drömmarna om ett nytt svenskt storformationsrekord till liv.

Tanken med FS36 sekvens – The event var att samla duktiga hoppare och bygga på deras kunskaper.

”Vi ville binda samman klubbarna och hoppserige. Förhoppningen är att ►

► deltagarna tar med sig kunskaperna och förmedlar dem i sina klubbar”, säger Sven Mörtberg.

Startade i tunneln

Evenemanget inleddes i tunneln på söndagskvällen den 13 augusti för de som hade möjlighet. Där tränades tekniker som är användbara vid storformationshoppning, exempelvis hissa, svanka och

att stanna innan grepp tas. På måndag morgon körde luftaktiviteterna igång hos FK Aros i Västerås. Från början var det tänkt att 36 hoppare från Kiruna i norr till Malmö i söder skulle delta men det blev till slut 34 som dök upp.

De tre första dagarna delades deltagarna upp i tre grupper och hoppade ur FK Aros Cessna Caravan.

Forts. på sidan 10 ►

Sven Mörtberg.

Johan Hansson.

Anders O

► Forts. från sidan 9

Kerstin Gustafsson, tidigare i fyrmanslaget H.A.V., hoppar igen efter 15 års uppehåll: "Jag anmälde mig för att få möjlighet att hoppa under organiserade former. En chans att få hoppa med dem som är säkerhetsmedvetna och trevliga"

"Vi ville få in mer exakthet på det individuella planet", säger Johan Hansson. Därför tränade man på att ligga stilla i luften mellan poängen och att göra så exakta rörelser som möjligt.

Under måndagen och tisdagen var vädret strålande. Liftkapaciteten begränsades en del av tandem men alla grupper fick göra fyra hopp var per dag. Under onsdagen hade regnmoln dragit in, och det dröjde till eftermiddagen innan det komplicerade hoppet med flera utåtvända hoppare kunde genomföras.

Eftersom de lokala reglerna inte tillåter flygning med tvåmotoriga flygplan över Johannisberg i Västerås flyttade hela gänget och caravanen till Gryttjom för att där kunna slå ihop grupperna till en 34-manna från och med torsdag morgon. Vädret var strålande och det gjordes 34-mannor med totalt greppsläpp mellan poängen.

Nöjda trots allt

Inget av de sju rotehopp (troligtvis rekord i antal rotehopp på en dag i Sverige) som genomfördes under torsdagen satt, på grund av någon hoppare som gick låg men organisatörerna kände sig mycket nöjda med veckan ändå.

"Individuellt och som grupp har nya lärdomar förvärvats. Visst kan man som

organisatör flytta runt på folk och designa formationer som är lätta att sätta men då märks det inte om folk flyger dåligt", säger Sven Mörtberg.

Gruppen som helhet lyfte sig under veckan och stress övergick till prestationsfokus.

När det ska hoppas stort blir säkerheten extra viktig. Det tränades på tracking i grupp och vikten av att fortsätta flyga rakt ut från formationens centrum när fallskärmen öppnat påpekades. Organisatörerna var glada över att alla i gruppen följde planen.

"Vissa vill inte hoppa stort för att de tycker att det känns för läskigt. Om man ibland hoppar genom moln blir det lätt kaos i bryt. Vi gör inte det och när alla följer planen känns det säkert. De minst erfarna behöver lägga fokus på hoppet. De är också mest påverkade av stressen och rädslan när något känns osäkert. Vi vill bygga en miljö där man kan prestera", säger Johan Hansson.

Träna långa dyk

På fredagen hade tunga regnmoln dragit in och ingen hoppning kunde bedrivas.

Det pratas om ett nytt svenskt storformationsrekord, men när och hur detta ska gå till är ännu inte spikat. Men till dess uppmanas svenska hoppare som

vill vara med att träna upp och finslipa sina färdigheter i luften. Vindtunneln har visat sig fungera även för att träna sin flygning inför storformationshoppning.

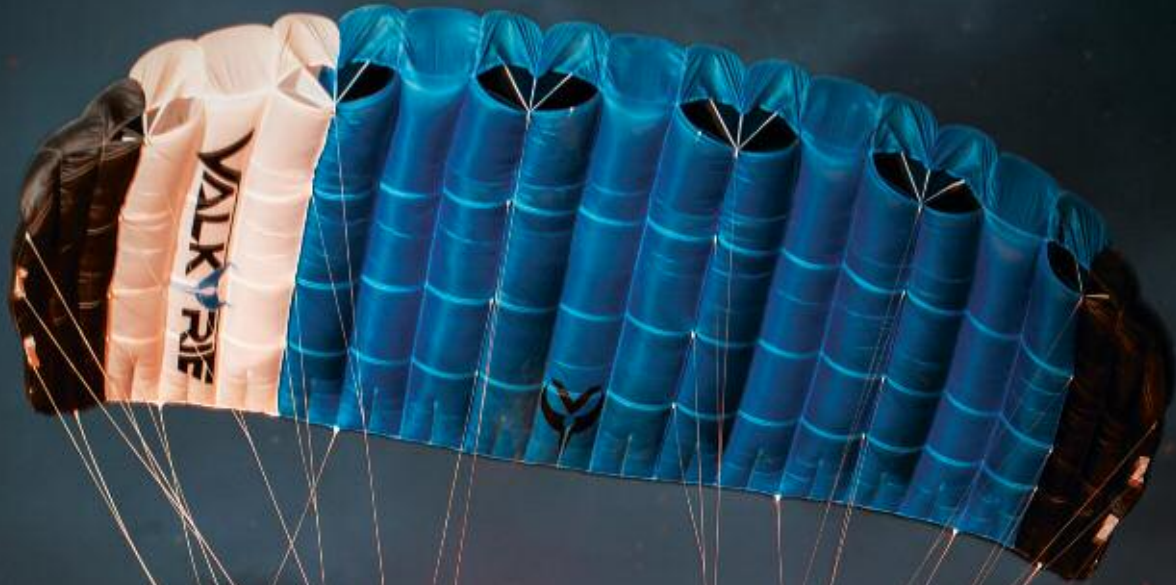
"Många hoppare har hoppat en hel del fyrmanna och det märks att de inte är vana att transportera sig långa sträckor, exempelvis göra långa dyk. Ett ypperligt tillfälle att träna sig i att dyka är att vara med på SM i tiomanna speedformation", säger Johan Hansson.

En av deltagarna på FS36 – The event var Kerstin Gustafsson. Hon har gjort comeback i hoppningen efter ett 15 år långt uppehåll. På 90-talet hoppade hon framgångsrikt fyrmanna, åtta-manna och sextonmanna. Med laget HAV vann hon SM 1994 och därefter tävlade hon även internationellt. För att som nygammal finna lusten i hoppningen igen måste hon hitta nya sammanhang:

"Jag anmälde mig för att få möjlighet att hoppa under organiserade former. Det är en chans att få hoppa med dem som är säkerhetsmedvetna och trevliga", säger hon och avslutar: "Det har varit lärorikt och kul. Jag har lärt känna hoppare från många klubbar och från en yngre generation. Det känns som att det här är början på något stort." ■

Dan Girdtea

VALK RIE
PERFORMANCE DESIGNS

Petter Alfsson-Thoor:

Hej du!

Riksinstruktören
Petter Alfsson-Thoor

Välkommen hit. Välkommen till en sport som kan ge dig gemenskap, kärlek och sorg såväl som ett avstamp för personlig utveckling. Du kanske redan är mitt uppe i den, kanske är du en person som avverkat år eller decennier i den sport vi kallar fallskärmshoppning. Eller är du precis ny i sporten, sådär ny och villkorslöst förälskad i ett popband som bara en tonåring kan vara? Du kanske just nu funderar på om det här är en sport för dig?

Har du gjort det du förväntade dig den här hoppssäsongen? Blev det sköna skydives i gott sällskap, eller i ditt eget sällskap för den delen? Lyckades du med att få till den perfekta tracken, eller rent av med flit sittflyga i mer än åtta bildrutor. Blev du färdig med utbildningsplanen? Vad ska du göra nästa år?

Ja, vad ska man göra nästa år? För många hoppare så är det ännu en säsong som snart står för dörren, det som var roligt året innan vill man nog göra igen. De som är engagerade i fallskärmsindustrin hoppas kanske på ännu mer av just sin sorts hoppning. De som är smittade av tävlingsviruset kanske satsar vidare, eller ska prova att köra lag för första gången.

Vem vill du vara nästa år i din fallskärmsklubb? Hoppare – kanske låter självklart, eller är det verkligen det?

Nu vänder jag mig till dig som är ny i sporten. Var är du nu? Alltså inte rent fysiskt och antal hopp och så. Jag menar, var är du som människa i fallskärmshoppningen? Tycker du det är roligt att hoppa? Oavsett hur du känner, varför känner du så? Har dina förväntningar på fallskärmshoppning uppfyllts eller inte? Har du funnit några bekanskap du fattat tycke för, eller rentav nya vänner? Eller ovänner? Är du en person som fått vara med i gruppen? Eller har du fått stå på utsidan och titta in? Har du en önskan av att göra mer än titta in, eller kanske trivs du med att vara precis där du är.

Har någon hoppare under din tid i fallskärmshoppningen ställt dig dessa frågor? Frågat dig direkt och personligt av omtanke för er båda och för sporten?

Lek med tanken! Om du fick frågorna, skulle du då våga svara helt uppriktigt på dem?

Och för dig som är lite äldre i gemeten har du ställt dig de frågorna? Har du själv ställt frågorna till någon ny? Finns det något som hindrar dig att göra det?

Tänk vilka häftiga svar vi skulle kunna finna. I svaren finns kanske nyckeln till vår sociala kodex som i slutändan kanske får en individ att göra valet... hoppa... eller inte hoppa...

Tänk vilka häftiga svar vi skulle kunna finna. I svaren finns kanske nyckeln till vår sociala kodex som i slutändan kanske får en individ att göra valet, hoppa ... eller inte hoppa ...

Nu kommer årstiden då fallskärmsförbundets organisation går på högvarv via konferenser och utbildningar. Under CI-mötet går vi igenom årets händelser och arbetet med att införa en informerad säkerhetskultur, en "no blame kultur" kommer att fortsätta. Hoppfältet ska vara en plats där man tillåts lära sig nya saker, kanske begå misstag och kunna berätta om dem utan att dömas för det. En plats där det finns en lojalitet med gemensamma säker-

hetsföreskrifter vilket medför konsekvenser om man åsidosätter dem. Utan konsekvenser, är regler meningslösa. Syftet är säkrare fallskärmshoppning och tryggare miljö.

Just nu jobbar utbildnings och säkerhetskommittén med att se över SFF:s licenssystem. Arbetet är fortfarande i sin linda och målet är att få ett licenssystem som motsvarar verkligheten i större omfattning. Där ligger ambitionen att ha ett licenssystem som tar mer hänsyn till erfarenheter och faktiska färdigheter innan en uppgradering eller nedgradering sker. Tidsfönstret för implementering är tidigast 2019.

Vidare ska SFF:s antidrog och antidopningsprojekt fortsätta. Projektet hoppas vi ska mynna ut i möjligheter för SFF att på ett strukturerat, rättssäkert och kvalitetssäkrat sätt kunna testa hoppare för både droger och dopning, inom ramen för vårt eget regelverk. Allt för en drog- och dopningsfri sport vilket kommer skapa säkrare och tryggare fallskärmshoppning.

Med det sagt, hoppas jag att din vinter blir dräglig. Att fallskärmsabstinensen inte leder till impulsiva trollinlägg på sociala medier. Du kanske redan har din fallskärmsresa bokad? Eller prenumererar du på tunneltid för att genomlida mörkrets årstid? Hur du nu än gör hoppas jag vi ses på andra sidan, med värme och vilja att göra svensk fallskärmshoppning till världens bästa, alla kategorier.

Med blicken mot skyn,
Petter Alfsson-Thoor
SFF:s riksinstruktör

Det är väl känt att ju mindre erfarenhet en hoppare har, desto större är behovet av marginaler. Inte minst när man haft uppehåll ett tag, vilket den första av nedanstående två incidenter visar.

Och så "Horny-gorilla" då. Igen. En manöver som har skapat en rejäl bunt med fallskärmsrapporter genom åren. Hur kommer det sig tro?

av Petter Alfsson-Thoor

Incident utan skada

Tid i sport: Tre år.

Totalt antal hopp: 48 inklusive utbildning.

Antal hopp med aktuell utrustning: Noll.

Typ av huvudfallskärm: Elektra 170.

Avskrift från rapport:

Första hoppet efter uppehåll samt första hoppet med ny rigg.

Hoppledarens kommentar:

Tydligt finalvarv. Små korrigeringar på final med styrhandtagen och flyger ytterst lite till inget med fullt uppsläpp. Gör en tydlig flär, men för högt och drar mer med vänster handtag. Landar hårt på vänster sida av kroppen och studsar två till tre decimeter. Reser sig därefter upp och plockar ihop skärmen.

Chefsinstruktörens sammanfattning:

Vi måste hjälpa nya hoppare mer efter uppehåll. Här hoppade hopparen en utrustning som denne aldrig tidigare hoppat med. En för hopparen ny skärm. Detta i samband med ringrostighet och allmän oerfarenhet kan ha ökat risken. Nästa gång den här situationen uppstår kommer hoppledaren välja en mer lämplig utrustning.

Riksinstruktörens kommentar:

Glädjande att se en utförlig analys av chefsinstruktören. Bra jobbat! Hoppning efter uppehåll är något som påverkar alla hoppare. Ju mindre erfarenhet hoppare har, desto större behov av marginaler efter uppehåll. Marginaler i detta fall kan ha varit att välja en fallskärm som är mer förlåtande för misstag.

Beteendet under fallskärm är känt under begreppet "toggeltjafs". Man ger hela tiden fallskärmen små styrutslag som stör dess optimala flygning. Dessa styrutslag ger inte särskilt mycket som underlättar landningen, tvärtom. En fallskärm behöver cirka tio sekunder på sig att komma till ro i sin flygbana efter ett styrutslag. Tio sekunder, det är rätt lång tid. Det har även noterats att hopparen drar ner ett styrhandtag precis i flären vilket också är ett tecken på utbildningsbehov, eller ren oerfarenhet trots utbildning. Att sträcka sig efter marken kan skapa en sväng, antingen genom ett styrhandtag i handen eller att sträcka sig ned med ett ben som ger en sned sele, och därmed svänger fallskärmen (selsväng). Dessa små misstag kan göra att risken för en hård landning ökar markant.

Hur lär man sig att undvika dessa rätt vanliga fel vid kalottmanövrering? Gå kalottkursen Pilot-

BAS. Kan du inte gå en kalottkurs, gå en kalottkurs ändå, eller tjata till dig synpunkter på varennda landning du gör. Be dina kompisar filma dina landningar. Be om råd. För visst är det skönt att känna kontroll över fallskärmen, inte motsatsen.

Incident med reservdrag

Tid i sport: Sex år.

Totalt antal hopp: 504.

Antal hopp de senaste tre månaderna: 50.

Typ av huvudfallskärm: Sabre 2, 135.

Antal hopp med aktuell utrustning: 90.

Avskrift från rapport:

Vid en planerad exit av en "horny gorilla" med tre deltagare lämnar vi planet med en viss rotation på formationen. I detta läge sitter alla handtag fast på respektive plats. När bengreppet släpper, närmar sig en av de andra deltagarna och kolliderar med sin fot mot min överkropp. Filmen visar inte när kutthandtaget släpper men man ser tydligt innan och efter kollisionen att det måste varit i samband med den. Jag upptäcker felet på cirka 2500 meter, då kutthandtaget fladdrar framför mig. Jag håller i det med höger hand, väntar på brythöjd och håller kontakt med formationen. Bryter tidigt, på 1800 meter, och gör reservdraget på 1100 meter. Landar helt odramatiskt på fältet.

Chefsinstruktörens sammanfattning:

Bra agerat.

Riksinstruktörens kommentar:

"Horny-gorilla". Denna klassiska gruppövning som mer eller mindre har blivit ett obligatorium för många hoppare, nästan lika viktig som det första shortshoppet efter färdig utbildning.

"Horny-gorilla" har skapat en rejäl bunt med fallskärmsrapporter genom åren. Hur kommer det sig tro? Jo – en "horny-gorilla" innehåller många ingredienser som gör att incidenter kan inträffa:

1. Flera hoppare krokar i benen och rullar ut ur planet mer eller mindre samtidigt.
2. Ofta är formationen ostabil där en blandning av lemmar och garvande fallskärmsboppare tumlar genom lufthavet likt en skadeskjuten rymdkapsel.
3. Exponeringen mot luften och viftande kroppsdelar skapar högre risk för vådautlösningar och som i det här fallet ett vådautlöst kutthandtag.

Hopparen hamnade i ett läge där två tillgängliga fallskärmar snabbt blev till en tillgänglig fallskärm efter att kutthandtaget drogs.

Vad kan man lära sig av den här händelsen?

1. Överinlärning lönar sig. Hopparen var glasklar och fattade tidigt beslut om reservdrag när insikt om läget var ett faktum.

2. "Horny-gorilla" är en ökad risk! Sannolikheten att hamna i ett frifall likt ett ormbö ökar, med det risken att få vådautlösningar i något avseende. Om en vådautlösning sker i ett ormbö så kan det få ödesdigra konsekvenser.

Det finns en film på en hoppare som idag inte är med oss längre, Anders Sandvik, som omkom tragiskt i en kalottformationsolycka 1998.

Anders och ett gäng kompisar gjorde en gång en "horny gorilla". Anders fick en vådautlösning och trasslade in sig som en spagetti-dolme med linor runt kroppen och halsen. Kameraflygaren Johan Bond låg precis intill och dokumenterade allt för evigheten. Anders drog reserven och landade mer eller mindre oskadd med en vådautlöst fallskärm runt kroppen

Filmen på Anders är tagen i mitten på 90-talet. Den har visats hundratals gånger för tusentals hoppare på BAS-kursen för att illustrera riskerna med vår sport och vad som kan hända när vi vill göra det lilla extra.

Ska vi sluta göra "horny-gorilla"? Vad tycker du? Hur vill du göra för att lära dig av händelser som denna?

Bra rapport!

EM och värld

Trots dåligt väder och en delvis bristfälligt organiserad tävling lyckades Sverige ta brons i både VFS 4 och speed skydiving. Vädret var verkligen inte på arrangörernas eller deltagarnas sida och i samtliga grenar kunde som mest hälften av hoppen genomföras under de fem dagarna.

Text Penny Robertson-Pearce

Foto Josefin Appelqvist, Elmar Gurtler, Danie Hagström, Lena Kaulanen, Mikael Kaulanen, Sussie Leal

I mitten av augusti genomfördes EM och världscupen i sydvästra Tyskland i vackra Saarlouis, alldeles intill franska gränsen. Svenska damlaget Meija var ett av tre FS4-lag som gjorde resan till årets europeiska mästerskap och världscup.

Tillsammans med kompisarna i lagen Team C4 och Aurora samt tre speedhoppare och VFS-laget Kwansta Kwattro utgjordes svenska truppen av 23 deltagare. I truppen fanns även Lena och Mikael Kaulanen, Sussie Leal samt Meijas coach Mattias Nord som avlöstes av Gunlög Edgren i slutet på veckan.

Ida Wemhöner, medlem i Meija, berättar: "Mattias har varit ett enormt stöd för oss ända sedan laget bildades och har tränat oss både i vindtunneln och utomhus. På EM peppade han oss varje ilastning med 'high fives' och luftgitarrsolo när planet rullade ut till startbanan."

När Mattias var tvungen att åka hem på onsdagen efter många timmar av rullande och förberedande, men förhållandevis få hopp, fick Gunlög uppgiften att fylla Mattias skor och lärdes upp i motsvarande gitarrspel och glada tillrop.

Pampig invigning, mycket tidsfördriv
Invigningen var ganska pampig med hela 28 nationer och nästan 350 deltagare. I svenska truppen fick Stefan Flink äran att hålla fanan.

"Det var en kul upplevelse, speciellt för oss svenskar som inte varit på internationell tävling tidigare", säger Ida och fortsätter: "Vi var väldigt nöjda med vårt boende som organisationen ordnat och som låg drygt 20 minuter från hoppfältet med bil. Frukosten på hotellet var fantastisk och även på tävlingsplatsen serverades bra husmanskost."

Bronsi

Laget Meija består, förutom av Ida Wemhöner, av Maria Lundquist, Josefin Treijs (tidigare Levander), Annika Björnström och Eric Marsh på kamera.

Svenskarna hade ett eget lagtält där de tävlande kunde vila mellan hoppen eller under standby-lägen som det var ganska gott om.

"Vädret var verkligen inget vidare", säger Ida. "På fem dagar gjorde FS-lagen

Team C4, från vänster coachen Joey Jones, Johannes Andersson, Fredrik Johansson, Hooman Ahouri, Jacob Englund. På huk: Stefan Flink, kamera.

ds cupen

Stefan Flink var svensk fanbärare på invigningen.

Organisationen

Adrian Cederholm hälsar på tävlingsmaskoten.

Daniel Hegström

medaljer i dåligt väder

bara fem hopp. Några dagar blev det inget hopp alls. Otroligt segt för alla tävlande.”

Deltagarna fick fördriva tiden på alla möjliga sätt. De första två dagarna rullade Meija igenom alla tävlingshoppet om och om igen under Mattias vakande öga – så pass att de andra lagen började kalla dem för ”svensarna på rullbrädorna”. Annars blev det en hel del vilande men

även en del skojfriska upptåg.

”Vi började med att presentera vårt eget lag i vår gemensamma FB-grupp. När det inte blev så stor respons på presentationer från de andra lagen i landslagstruppen tog vi saken i egna händer och presenterade bland annat Kwansta Kwattro själva. Med en ganska stor portion ironi bidrog det till många härliga skratt i truppen.”

Över förväntan för Meija

När de fem hoppen (av ordinarie tio) var avklarade på tävlingens sista dag var det spännande för laget Meija att se hur långt deras hopp räckte. Majoriteten i laget hade bestämt sig för att inte följa resultaten under tävlingens gång.

”Vi ville fokusera på våra hopp och inte låta oss påverkas av resultat. Vi tyckte att det kändes som att vi hade ett bra

Forts. på sidan 16 ▶

Lena Kaulanen

Glädje i damlaget Meija. Från vänster Maria Lundquist, Josefin Treijs, Ida Wernhöner, Annika Björnström och kameraflygaren Eric Marsh.

Tredje svenska laget på plats i grenen FS4 var Team Aurora, från vänster: Markku Glans på kamera, Jonas Fransson, Filippa Ebersjö, Zoltan Hübsch och Åsah Helenius.

VFS-laget Kwansta Kwattro levererade – bronsmedaljörer på europamästerskapen, lagets första internationella tävling.

► Forts. från sidan 15
flyt i alla hopp. Det kändes stabilt och på en trygg nivå där vi kunde prestera bra”, berättar Ida.

Resultatet för Meija blev en femteplats i världscupen och en fjärdeplats i EM. Bland de lag som tävlade i öppna klassen hade de också stått sig riktigt bra poängmässigt. Där hade de hamnat på niondeplats bland de europeiska lagen.

”Vi är otroligt nöjda med vårt resultat. Vi var bara fyra poäng från bronset i damklassen och med tanke på att vi var det minst erfarna laget internationellt sett, så var vårt resultat över förväntan.”

Långsiktigt mål för C4

Team C4 som också debuterade internationellt, består av Fredrik Johansson, Jacob Englund, Johannes Andersson och

Hooman Ahoori. Kamera löste de med sin kameraman Rikard Karlsson från SM, och Stefan Flink som ställde upp de första dagarna när inte Rikard kunde få semester.

C4 slutade på en 21:a plats i världscupen av 30 deltagande lag. I EM blev resultatet en tiondeplats.

”Vi var nöjda med resultatet. Vår målsättning var att ligga på ungefär samma snitt som på SM och det uppfyllde vi”, berättar Fredrik och fortsätter: ”Vi har en plan som sträcker sig fram till 2022, och vi kommer att satsa lika helhjärtat som vi gjort senaste året. Nästa år blir det mer fokus på hoppning och aningen färre timmar i tunnel.”

På frågan vad C4 har för målsättning de kommande åren svarar Fredrik: ”Vår målsättning är att bli första svenska laget som får över 20 poäng i snitt på en tävling med tio genomförda hopp. Det känns mer realistiskt med ett sådant konkret mål än att drömma om medaljer där vi i så fall måste vinna över heltidssatsande professionella lag.”

Den absoluta höjdpunkten på tävlingarna för C4 var invigningen. ”Det var fantastisk stämning när alla tävlande marscherade genom staden till publikens jubel. Dessutom var det den enda dagen under veckan med fint väder.”

Meija trappar ner

Meija har satsat hårt det senaste året med EM och världscupen 2017 som främsta mål. 130 laghopp bara i år och ungefär tolv timmar i tunnel. På frågan om laget satsar vidare till VM 2018 svarar Ida:

”Tyvärr får vi inte ihop det och när vi hade lagmöte i september beslutade vi att lägga ner satsningen som landslag. Vi har ännu inte tagit beslut om vi ska fortsätta hoppa nästa år, men med lite lägre ambitioner. Oavsett hur det blir så har vi haft ett par fantastiskt roliga år tillsammans.”

Avslutningsvis säger Ida: ”Vi i Meija hade som mål att föra damsporten framåt i FS4. Vi hoppas att fler svenska tjejer ska känna sig inspirerade att kanske starta ett rent damlag. Vi har ju även ett riktigt grymt svenskt damlag i vindtunnel, Team X, vilket är jätteroligt och vi hoppas att även de kommer att börja hoppa utomhus framöver.”

Dags för två av tre svenska speedhopparna att lasta i – Henrik Andersson i förgrunden och Daniel Hagström till höger.

Brons till speedhopparen Henrik Raimer

Henrik Raimer åkte till världscupen och EM som regerande världsmästare och världsrekordhållare. Den här gången blev det en bronsmedalj för Henrik: ”Jag är jättenöjd med placering och medalj, men mindre nöjd med själva resultatet. Jag hade hoppats på att få lite bättre hastighet i hoppet.”

Henrik Raimer

resultat under hela året.

Om tävlingsarrangemanget säger Raimer: ”Det var inte den bästa tävling jag varit på. Till och från var det både rörigt och oorganiserat. Känns inte som att de hade någon plan på vad som skulle ske när vädret inte var på vår sida.”

Nästa säsong satsar Raimer på att tävla så mycket som möjligt. ”Före VM som går i slutet på säsongen, är planen att delta på alla fyra ISSA-tävlingar som är en internationell speedcup. Jag hoppas även på att kunna göra ytterligare en internationell tävling och SM på hemmaplan.”

I år var Raimer på två träningsresor utomlands, i Dubai och Kalifornien, inför säsongstarten men hade otur med vädret båda gångerna. ”Av den anledningen har jag faktiskt inte planerat någon träning utomlands under vintern. Jag satsar på att träna hemma i stället och tävla så mycket som möjligt för att förbereda mig inför VM.”

Raimer avslutar med en kul detalj från tävlingen: ”På samtliga medaljer som delades ut under EM och världscupen stod det ’FS4 open’ på baksidan. Kan tycka att det bidrar till ett lite sämre betyg för tävlingen, även om det är en smula komiskt.”

Medaljörerna i speedhoppning: silver Charles Hurd, guld Thomas Moritz Friess och brons Henrik Raimer.

Brons även till Kwansta Kwattro!

Landslaget i VFS, Kwansta Kwattro gjorde sin första internationella tävling efter att ha visat god form vid årets SM.

Efter segern på SM, med ett snitt på 9,8, hade laget förhoppning om att hålla samma nivå även på världscupen och EM i Saarlouis. Jesper Forsman som tillsammans med Adrian Cederholm, Henrik Johansson, Tim Cifuentes Vargas och Liina Väänänen på kamera utgör Skånelaget Kwansta Kwattro berättar:

”Såklart fanns det ju en del nerver med under tävlingarna och det dåliga vädret gjorde att det blev lång väntan. På fem dagar gjorde vi endast fem hopp av de tio som egentligen skulle göras. En del små irriterande slarvfel bidrog till att vi inte kunna hålla samma snitt som på SM.” Laget gjorde 8,2 i snitt och hamnade på en sjätteplats i världscupen och på bronsplats på EM. Segrade totalt gjorde det amerikanska ”superlaget” SDC Core som varit oslagbara de senaste åren. Jesper fortsätter:

”Saarlouis hade ett fint hoppfält med vacker natur, bra startbanor och bra faciliteter men manifestet var ganska rörigt och speciellt under träningsdagarna var det i princip kaos.” Även under tävlingen upplevde lagen som tävlade i grenen VFS (vertikal formationshoppning) att de var aningen bortglömda. ”Vi fick ständigt försöka ta reda på vilket plan och vilken lift vi

skulle med på eftersom manifestet glömde ropa upp oss gång på gång.”

Kwansta Kwattro satsar kommande år med förhoppningen att få åka till VM i Australien. Efter vindtunnel-VM som hölls i Montreal nu i oktober (läs mer i nästa nummer), står 1,5 tim-

me tunnelflygning på schemat varje månad hela vintern, förutom SM på Bodyflight och EM i Voss. ”Utomhus nästa år satsar vi på en vecka utomlands, träning på hemmaplan och sedan såklart SM. Målet är alltså VM 2018 och där vill vi ta 10 poäng i snitt!” avslutar Jesper. ●

Lagupställning, Kwansta Kwattro, från vänster Adrian Cederholm, Henrik Johansson, Liina Väänänen, Jesper Forsman och Tim Cifuentes-Vargas.

Josefin Appelqvist

RESULTAT världscupen och EM 2017 - FS4, speedhoppning, vertikal formationshoppning

FS4, öppna klassen

Placering, lag, nation	poäng	antal hopp
1. Hayabusa NMP PCH, Belgien	130	5 av 10
2. VR4 France, Frankrike	124	5 av 10
3. Black Cat, Ryssland	109	5 av 10
21. Team C4, Sverige	68	5 av 10
26. Aurora, Sverige	48	5 av 10

FS4, damklassen

Placering, lag, nation	poäng	antal hopp
1. VR4 France Femmes, Frankrike	104	5 av 10
2. Bubble Trouble, Ryssland	91	5 av 10
2. Fuzion, Kanada	91	5 av 10
3. (EM). No Mercy, Polen	73	5 av 10
5. Meija, Sverige	69	5 av 10

VFS, öppna klassen

Placering, lag, nation	poäng	antal hopp
1. SDC Core, USA	76	4 av 10
2. GK VFS, USA	73	4 av 10
3. Blue Pelican, Norge	70	4 av 10
2. (EM). Vertical Fly Station, Ryssland	69	4 av 10
3. (EM). Kwansta Kwattro, Sverige	40	4 av 10

Speedhoppning

Placering, lag, nation	poäng	antal hopp
1. Thomas Moritz Friess, Tyskland	1527,75	4 av 8
2. Charles Hurd, England	1526,01	4 av 8
3. Henrik Raimer, Sverige	1472,82	4 av 8

Bronsmedaljören i speedhoppning, Henrik Raimer – god fart även i landningen

Elmer Guntler

Spännande

uppgörelse i tiomanna speedformation

Active 8-9-10 satte guldpoängen i SM i tiomanna speedformation i Vårgårda sista helgen i augusti. Det blev en nervkittlande sista omgång, då ledningen endast var tre sekunder till Westcoast Speed.

Text Solveig Klug
Foto Kim Johansson

För andra året arrangerade Fallskärmsklubben Cirrus-Göteborg SM i 10-manna speedformation i Vårgårda. Förra året vann laget Active 8-9-10 från Stockholms fallskärmsklubb överlägset. Inför årets tävling var de visserligen segertippade, men Westcoast Speed från Cirrus-Göteborg gick in för att bjuda på ordentligt motstånd.

De fyra formationerna som lottades fram var Compressed Donut, Star, Ottley Sword och Box Score. Samtliga for-

mationer är svåra, men av reaktionerna att döma hade några av dem drillats ordentligt i förväg. Först att hoppa blev Westcoast Speed följt av In-formation från Gotlands fallskärmsklubb, Fast Scones från Skånes Fallskärmsklubb och slutligen av Active 8-9-10.

Tredje omgången rafflande

Westcoast Speed var inte helt nöjda med första omgången. De anade att Active 8-9-10 skulle dra ifrån. I tredje omgången

ändrades dock läget när de satte tävlingens snabbaste tid. Inför fjärde omgången låg de endast tre sekunder efter Active 8-9-10. I sista omgången avgjorde dock vinnarlaget med en total marginal på sju sekunder.

”Inför sista hoppet hade vi chansen att utmana om guld, men tyvärr fick vi inte till det. Med lite mer träning har vi definitivt en chans att slå Active 8-9-10”, säger Peter Björkman, lagledare i Westcoast Speed.

Resultat, 10-manna speedformation 2017

Hopp 1-4:	1	2	3	4	Totalt
Lottning:	Compressed Donut	Star	Ottley Sword	Box Score	resultat
1. Active 8-9-10, SF	22,38 (10)	22,44 (10)	22,24 (10)	22,86 (10)	89,92 (40)
2. Westcoast Speed, FKCG	26,14 (10)	22,98 (10)	21,00 (10)	26,24 (10)	96,36 (40)
3. Fast Scones, SFK	40,00 (9)	28,42 (10)	30,65 (10)	40,00 (6)	139,07 (35)
4. In-Formation, GOF	40,00 (10)	35,26 (10)	40,00 (8)	40,00 (8)	155,26 (37)

Förtydning av siffrorna: Exempelvis resultatet 22,38 (10) betyder alla tio hopparna var på rätt plats i formationen på tiden 21,3 sekunder från exit. Ett resultatet som 40,0 (9) betyder att när arbetstiden 40 sekunder passerades, var nio personer på korrekt plats i formationen.

Tävlingens andra hopp var det bästa för Skånelaget Fast Scones, 28,42 sekunder.

Kim Johansson

Westcoast Speed, FKCG, 22,98 sekunder i tävlingens andra hopp, en rund stjärna.

Kim Johansson

Kim Johansson

gare år, kändes det väldigt stabilt. Vi satte alla fyra formationer på 22 sekunder. Alla i laget presterade bra vad gäller exitering, inflygning och dockning – och alla kunde hålla nerverna i styr när det hettade till.”

Sista hoppet svårt

Inför sista hoppet, som också var den svåraste formationen, Box Score, var det fight om både första och tredjeplatsen.

”Det är jättekul när det blir tävling ‘på riktigt’ med magpirr och ovisshet in i det sista”, säger Bodil Almberg.

”Speedformation är en fantastiskt rolig tävlingsgren. Eftersom alla hopp räk-

nas, finns ingen säker vinnare förrän allt är klart. En liten miss i ett hopp kan leda till att formationen spricker, och då spelar det ingen roll hur snabbt laget har satt de tidigare formationerna. Varenda hopp är viktigt, och det är spännande hela tiden”, avslutar hon.

Tajming och samspel

Tiomanna speedformation bygger på tajming och samspel mellan lagmedlemmarna. Uthoppshöjden är 3 300 meter och hoppet klockas från det att första hopparen lämnar planet. Arbetstiden är 40 sekunder och formationen ska vara intakt i minst tre sekunder. ■

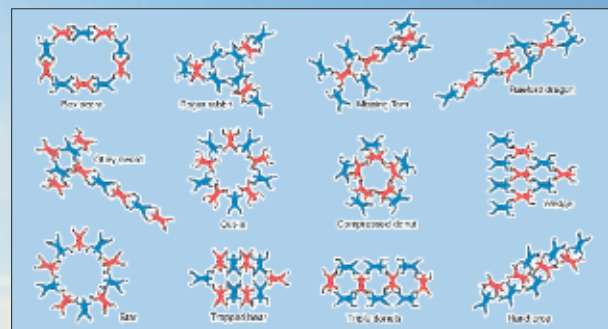
Segramna Active 8-9-10 bestod i år av: (bakre raden från vänster) Johan Bond, Siv Lindgren, Bodil Almberg, Jonas Gyllenpanzar Stjärna, Johan Hansson, (främre raden från vänster) Rickard Joyner, Monica Paulsson, Ronny Modigs, Maria Ondracek och Jenny Melander.

Detta är 10-manna speedformation

Tävlingpoolens tolv formationer

- 10-manna speed går ut på att snabbast möjligt bygga en lottad formation.
- Formationen måste vara komplett inom arbetstiden 40 sekunder och hållas i minst tre sekunder.
- Exiten skall ske okopplad i "single-file" – en och en på ett led.
- Inga grepp är tillåtna i exit.
- Innan exit ställer laget upp bakom en startlinje. Arbetstiden startar när förste tävlande korsar linjen.

- Lyckas inte laget göra en komplett formation räknas de som dockat inom 40 sekunder.
- I tävlingspoolen finns tolv olika formationer. På tävling lottas fyra omgångar.
- Kameraflygaren står kvar på steget tillräckligt länge för att garantera filma samtliga hoppares exit.
- På SM står organisationen för kamerahopparen. Kameran tillhör alltså inte laget, som i andra grenar.

Klatovy

möjligt att hoppa stort

Det tjeckiska hoppfältet Skydive Pink Klatovy sväljer utan problem två olika hundramannagrupper och fler hoppare därtill. I sommar har ett gäng svenskar åkt hit för att delta i olika evenemang.

Text Anna Oscarson
Foto Dan Girdea, Henny Wiggers

Fyra Skyvans och en Cessna Caravan fanns på plats när Sequential Games arrangerades för fjärde gången av Patrick Passé, Dieter Kirsch och Herman Landsman. Uttagningen av de 106 hopparna som deltog skedde antingen genom att arrangörerna kände till dem sedan tidigare eller att de kunde visa upp meriter och referenser. Från Sverige deltog Peter Ekström, Johan Hansson och Siv Lindgren.

För Peter Ekström var det första 100-mannahoppningen han var med på. Inför Sequential Games hölls fyra utmaningar. Peter lyckades få en restplats på ett av dessa evenemang i våras och fick sedan en plats på 106-mannan också.

Till en början delades den stora gruppen i tre mindre grupper där speciellt fokus lades på att träna inflygning och dockning.

”Det var skitkul. Man insåg att det ligger otroligt mycket planering bakom”, säger Peter.

Andra dagen, tisdag, började försöken med att bygga den stora formationen. Formationen kan beskrivas som rätt komplicerad, den bestod av 17 ringar och flera personer som ligger utåtvända och därmed inte har mycket referenser att gå efter.

Magiskt dag tre

Dag tre är den dag då magin brukar inträffa i Sequential Games. Så blev det

Runt hoppfältet finns gott om åkrar och alternativa landningsplatser i händelse av en uteländning.

även den här gången. Men organisatörerna var inte nöjda med den kompletta 106-mannan. Gruppen skulle fortsätta att utmanas. Efter att en person var tvungen att lämna och en blev groundad av säkerhetsskäl fortsatte de med 104 personer.

”Vi gjorde ett komplett bryt och låg kvar på våra platser. Det var otroligt coolt när alla släpper greppen och ingen faller ifrån”, säger Peter.

I veckans sista hopp gjorde de två poäng och var väldigt nära den tredje poängen. Bara två personer var ute.

Samtidigt som Sequential Games pågick anordnade tyska hoppare ett nationellt sekvensrekordförsök, med hundralet hoppare. Tråkigt nog inträffade en kalottkollision med dödlig utgång under

måndagen mellan två erfarna hoppare. Det var också på detta hoppfält som svenska hopparen Nina Forsberg förolyckades förra sommaren.

Veckan efter Sequential Games stannade Peter Ekström och Johan Hansson kvar. Ronny Holen från Norge arrangerade ”Big way fun”. Ett evenemang som kommit till för att de skandinaviska länderna ska träffas och hoppa storformation ihop. Eftersom finländarna hade planerat in sitt rekordförsök, en 80-manna, samma vecka hade engelsmän bjudits in i stället.

Förutom Peter och Johan var svenskarna Thomas ”Tummen” Biehl, Peter Björkman, Erik Rydsmo, Ulf Liljenbäck, Maria Ångarp och Rickard Joyner med.

22-manna rote

Avsikten var från början att hoppa 60-manna men bara 44 hoppare hängde på. De började med 22-mannor men hoppade rote från två Skyvans. Förutom Ronny Holen var Brian Cumming och Rob Kendall också anlitade som organisatörer.

”Det var roliga och utmanande hopp. Ronny Holen var noga med att påpeka att eventet inte var en camp. De som var med skulle inte vara där för att lära utan deltagarna förväntades kunna redan”, säger Peter.

Samtidigt pågick ett läger för nybörjare inom storformationshoppning som Pete Allum höll i.

Big way fun anordnades även förra året. Peter var med då, det var även Tummen, Erik Rydsmo och Maria Ångarp.

En kväll arrangerades inhopp i en liten by av Even Rokne.

”Han hade fixat käk, liveband, landningstillstånd och folk stod och tittade när vi landade. Tyvärr var vädret inte det bästa”, säger Tummen.

Kul speedstarvariant

Runt brasan förra året började Peter smida planer på en variant av speedstartävling. I varje lag var elva personer. Lagen hoppade ur varsitt plan och basen i respektive lag kopplade ihop sig med en link. Sedan byggde resten av laget en stor stjärna från sin baspersons ben. Det lag som byggde komplett ring först vann.

”Vi krossade i den tävlingen på grund av upplägget som Johan och Ulf stod för”, säger Peter.

I Klatovy som ligger på den tjeckiska landsbygden finns ett stort, fint fält. Det är gott om alternativa landningsplatser. En del majsält finns, och det kan vara lurigt att landa i ett sådant. Någon av svenskarna fick erfa det vid en uteländning som orsakats av snabb förändring av vindriktningen.

Hoppen kostar 32 euro styck från 4200 meter. Det finns chans att gå högre än så och då används syrgas. Under Sequential Games hoppade de från 5800 meter. Priset blir då högre.

Under Big way fun fixade Ronny Holen boende till alla på samma hotell. Annars finns det bunkhouse och camping på fältet. Fältet ligger tio minuters bilfärd från Klatovy och Prag 1,5 timme bort. ■

Komplicerad 104-mansformation: 17 sammankopplade donuts. Många ligger utåtvända och har inte många referenser att gå efter.

Boogiesommaren

Sommaren är slut men minnena finns fortfarande kvar från säsongens alla härliga hoppveckor. I förra

numret presenterade vi bilder från några av sommarens uppskattade boogien. Här kommer fortsättningen

med litet av det som hoppssverige hade glädje av under slutet av säsongen.

Texter: Penny Robertson-Pearce

Ultraboogiet, Örebro

Tube jump - fun jump! med Leon Capaldo, Nina Schmolewski, Johannes Olofsson och Edvin Bengtsson.

Rikard Mogren

Rikard Mogren och Markus Krassas svävar i solnedgången över Örebro stad.

Axel Salomonsson

High five! Ultralyckan efter en perfekt vinkling med Elisabeth Pederson, Tomas Lütjohann, Per Hamring, André Persson och Axel Salomonsson.

Linus Ahlstrand

Fånga en bärs! Mårten Christensson landar vid ölkrysset efter sista lften.

Edvin Bengtsson

lätning inför mörkerhopp.

Linus Ahlstrand

Myggbugit, Öster

Lars Eklund landar med tandempassagerare efter ett fantastiskt sun

Håkan Schwentz

Angle week light, Näsinge

ANGLE WEEK

Ibland går det inte alltid som planerat. Leon och Jim passar på att ge sina fötter ett välförtjänst bad, den ena mer än den andra...

En eftermiddag med dåligt väder togs emot med glada miner eftersom det betydde att man kunde spendera några timmar på båtstufloften i Strömstad. Här blir Kimberly, Stina, Anna och Martin coachade av Tim i hur man gör en perfekt "sidedown exit".

Anna Ljungberg

Tim Douglas och Philip Han i en vänskapskram.

Efter ett lyckat inhopps på Sydkoster, vad passar då bättre än att fira med en case?

Anna Ljungberg

Hoppglädje med vänner: Från vänster Andreas Lidin, Malin Eriksson, Robert Hansson, Andreas Engström och Adam Clarityn. Hooman Azrooni, knästående.

Stefan Hillblom

Härlig stämning på en av Myggbugits middagar.

Malin Eriksson

Ett gäng glada och utklädda hoppare på ÖFSK:s uppskattade och traditionella "Myggbugi". Från vänster Malin Jönsson, Malin Eriksson, Stefan Hillblom och Robert Hansson.

Lena Ekland

Det ska böjas i tid. Adam Clarityn flankeras av Robert Hanssons son till vänster och Håkan Schwartz son till höger.

Malin Eriksson

sund

set:hopp över Östersund.

Peter

En dag tog det stopp. Efter att under många år ha levtt och andats fallskärms hoppning kände sig Peter Mårtensson klar. Det tog 17 år innan han hoppade igen. Men nu är han tillbaka i hetluften för att stanna.

Text Johanna Lundeberg
Foto Daniel Cohn

Föga anade Peter Mårtensson att han var på väg mot något som skulle komma att forma honom och under många år styra hans tillvaro. Han skulle bara följa med till Karlsborg och kolla när kompisen gick en fallskärmskurs. Så blev det inte. Väl på plats visade det sig nämligen att alla andra deltagare i sista minuten hade hoppat av. Instrukören var inte pigg på att hålla kurs med bara en person. Två personer gick däremot utmärkt, så eftersom Peter Mårtensson var där fick han ställa upp – trots att han var för ung.

”Jag var bara 17 år och de måste ha förälders godkännande, så jag förfalskade mammas namnteckning. Det påminner hon om mig fortfarande om lite då och då”, säger Peter med ett leende i rösten.

”Det var fantastiskt kul från start. Det var ju inte planerat, men jag fastnade direkt och för varje hopp jag gjorde kändes det mer och mer som min grej.”

Hälften av varje

Det var hösten 1983, och nu väntade 15 år med intensivt hoppande. Tillsammans med fyrmannalaget, där även dåvarande flickvännen ingick, var han med på allt – överallt. Laget kallade sig HAV, en initialförkortning

PETER MÅRTENSSON

Ålder: 51 år.

Började hoppa: 1983.

Antal hopp: 4000+

Instruktörsbehörigheter: Inga längre.

Klubb: Stockholms Fallskärmsklubb.

Favoritgren: FS 4.

Gör helst i frifall: Många poäng.

Arbete: Retail manager på Haglöfs.

Intressen utöver hoppning: Skidåkning, cykling, snickra på sommarstugan, matlagning, friluftsliv.

Familj: Tillsammans med Seija (som hoppade i tjejlaget Asta).

för ”hälften av varje” som var namnet på favoriträtten hos den lokala korvmojen – som också sponsrade laget med måltiden som bestod av hälften mos och hälften pommes frites. Och så korv. Konkurrenterna hade emellertid en annan förklaring på namnet: ”Har aldrig vunnit”.

Forts. på sidan 26 ►

Efter cykelloppet Trondheim till Are.

► Forts. från sidan 25

”Jag tror att vi var bästa laget när vi tränade, men sedan fick vi inte till det mentalt på tävling utan kom tvåa många gånger”, berättar Peter.

Men laget tränade seriöst. De reste till USA, tränade och skaffade den då precis nya Tony Suit-overallen.

”Den hade bootisar och vi sa att vi skulle klippa bort dem om de inte funkade, men i dag har ju alla sådana.”

De var först i Sverige med sin overall och blev utskrattade. Men när de kom tvåa på SM började andra hoppare spekulera i om overallen ändå inte var så tokig. Den riktiga vändningen kom 1994. Laget tog SM-guld i fyrmanna, och trots många andra fina skalper som Peter tagit efter det är detta fortfarande det som han känner sig mest stolt över.

FS4-laget HAV återförenades i år i vind-tunneln. I bakgrunden samma lag när det begav sig, 1991. Kerstin Gustafsson, Peter Mårtensson, Kenneth Arnell och Annika Hogen.

”Vi hade lagt ner så otroligt mycket tid tillsammans och vi hade förlorat så många gånger så när vi väl fick till det och vann... Jag får faktiskt fortfarande gäshud av att höra Queens We are the champions som de spelade på prisutdelningen.”

Efter fyrmannakarriären och ungefär 2 000 hopp gick Peter över till åttamannahoppning och gjorde en nästan lika seriös satsning i två år. På världscupen i Belgien -96 satte laget svenskt rekord, något som står sig än i dag.

”Pressen jag kände under fyrmannatiden var borta så hoppmässigt var nog det den roligaste perioden”, konstaterar han.

Peter dubblade igen, hoppade sextonmanna i två säsonger tillsammans med ett rutinerat lag. Men sedan tog det slut.

Doften av bränsle

Det var inget som han hade bestämt sedan tidigare men NM 1998 skulle bli hans sista hopp på väldigt länge. Målen var uppnådda.

”Jag hade höga krav, både på mig själv och på dem jag hoppade med. Jag kom också på mig själv med att jag blev arg och frustrerad i frifall när det inte blev riktigt rätt och då försvann också glädjen.”

Efter att under flera år inte ha haft tid till annat än fallskärmslivet tog andra intressen över. Han tillbringade mer tid med sin havskajak, gjorde topturer och åkte skidor – och cyklade i modern tid också Vätternrundans 30 mil på 7 timmar och 8 minuter. Friluftsdelen blev en viktig del i livet, och han passade på att göra karriär med den inriktningen. I dag är han retail manager på Haglöfs som säljer friluftsutrustning.

”Jag var så klar och jag kände inte att jag ville göra fler hopp. Trots det har jag aldrig riktigt släppt hoppningen. Tack vare Facebook har jag kunnat följa vad klubbar och vänner haft för sig. Och varje vår när jag har hört flygplanen har jag fått en speciell känsla i kroppen. Jag bor nära Bromma flygplats, och ibland när jag känner lukten från jetbränsle tar jag ett djupt andetag”, säger han.

Det hade kunnat sluta så, med en man som är stolt över vad han har gjort men inte längtar tillbaka och tycker att minnena är tillräckliga. Men även om man kan ta Peter från fallskärms hoppningen, så visade det sig för tre år sedan att det inte går att ta fallskärms hoppningen ur honom. På väg från en familjeträff i Falköping körde han hem via Karlsborg, där allting en gång hade börjat.

”Jag fick någon feeling, att jag ville återuppleva mina minnen. Först körde jag till fästningen och sedan vidare till hoppfältet på Flugebyn som i dag är helt

dött. Klubbstugan som vi byggt själva var borta. Jag stod där och återupplevde tiden som varit.”

Kanske var det nostalgin som lockade honom att göra ett extra stopp på hemfärden till Stockholm. När han nådde Västerås styrde han in till Aros FK och flygfältet.

”Jag ville bara känna lite hoppkänsla, och jag trodde inte att jag skulle träffa någon jag kände. Men de första jag sprang på var några gamla hoppkompisar som var där och tränade. Då kände jag att det här måste jag prova igen.”

Tillbaka i luften

Några veckor senare lånade han utrustning och ansökte om veteranlicens

”Det kändes så otroligt hemma. Jag fick till och med på mig min gamla overrall! Det var 17 år sedan jag senast hade hoppat men rörelserna satt i ryggmärgen. Jag var inte ens nervös för jag kände mig så hemma.”

Det blev två hopp och Peter var tillbaka. Han kontaktade sina gamla lagkompisar för att börja köra igen. Han hoppade tvåmanna och sexmanna och gjorde ytterligare hopp för att få sin licens. I dag ingår han i ett fyrmannalag och knep en tredjeplats på årets indoor-SM.

”När jag kom tillbaka till sporten tog laget och de gamla hoppkompisarna hand om mig. Lagkamraterna betyder otroligt mycket för att jag kommit tillbaka och för att jag återigen brinner för sporten. Vi har skitkul ihop. Det är så många fina människor som håller på med fallskärms hoppning. Och det är roligt att se att många från förr är kvar. Vi är samma människor som då och har samma värderingar, vi har bara blivit lite skrynkligare. Och de nya lär man känna blixtnabbt och får nya vänner för livet.”

Ulf Liljenbäck, Stockholms Fallskärmsklubb

Peter har en unik förmåga att se och uppskatta de som är omkring honom och en naturlig fallenhet för att få folk att trivas i hans närhet. Ett roligt minne är ett träningsläger. På den tiden jobbade han som golvläggare men efter ett riktigt bra hopp konstaterade han att ”Jag är inte golvläggare, jag är fallskärms hoppare. Detta är vad jag vill göra”.

Att Peter är tillbaka i fallskärms-sverige är en stor vinst för oss alla. Inte bara för oss som träffar honom på fältet eller på Bodyflight utan alla som via hans engagemang i förbundet får ta del av hans erfarenhet och kunskap.

**Kerstin Gustafsson, lagkamrat
1989-1998**

Peter har lätt för att skapa goda relationer och är väldigt uppskattad och omtyckt. Han blir duktig på allt han ger sig in på, oavsett om det är att paddla kajak, fallskärms hoppning, alpint, cykling, snickra, baka bröd, laga mat, tunnla eller inom jobbet. Han är en fixare och mycket lojal och hängiven. Bra egenskaper hos en lagkamrat. En himla go' kille, helt enkelt.

Han pratar mycket om prestigelösheten, ödmjukheten och att det är något speciellt med fallskärms hoppare som han inte har sett i andra sammanhang, men nämner också vikten av att tävla mot alla.

”Det är så häftigt att man tävlar på samma villkor oavsett ålder och kön. Det tror jag är jätteviktigt att bevara och tänka på.”

Sporten har utvecklats

Mycket har hänt med hoppningen under de år han har varit borta. Utrustningen och hoppningen har utvecklats, och i Bromma finns nu också en vindtunnel att träna i.

”Tunneln är Guds gåva till alla hoppare. Det är en av de stora sakerna som har hänt vår sport. Där kan man träna teknik, vilket gör att vår sport utvecklas. Sen

har jag inte längre riktigt samma tid att lägga på att åka till hoppfältet jämfört med förr när jag var där på all ledig tid. Ju mer jag tunnlar desto mer vill jag fortsätta”, säger Peter men tillägger sedan snabbt: ”Fast det bästa som finns är att få stå i dörren till planet och hoppa ut.”

Sedan han kom tillbaka för tre år sedan har han hunnit göra 150 hopp. Självt tycker han att han är bättre i dag än under framgångsåren på 90-talet, mycket tack vare tunneln.

”Men jag har fortfarande mycket att lära mig när det gäller dagens teknik och flygställning. Då hoppade alla mage. Vi nosade på friflygning och vi hade ryggyggaroveraller, men annars var det bara maghoppning som gällde. Och tidigare låg vi som fålgkors i luften. I dag är vi mer som ... tja ... vinthundar”, säger han och skrattar.

Ny teknik, utvecklade utrustning och vänner som består. Peter Mårtensson verkar väldigt tillfreds med tillvaron och helt inställd på att hoppa vidare.

”Just nu har jag svårt att se att jag kommer att tröttna. Det är det som är så häftigt med vår sport, att jag kan komma tillbaka efter långt uppehåll. Jag är 50-plus och kan fortfarande utvecklas, sätta nya mål och se framåt.”

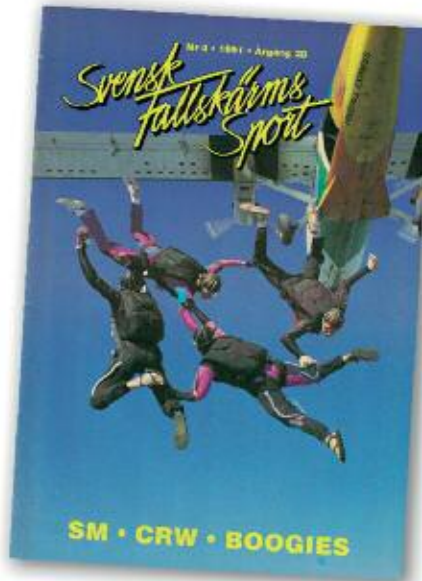
Eller så handlar det helt enkelt om känslan Peter fick under sitt första hopp efter 17 års uppehåll.

”Efter en sekund i frifall kände jag att jag verkligen är fallskärms hoppare.” ■

Måns Birman

Ovan, exit Cream team, 1996. Från vänster Ulf Liljenbäck, Annika Hogen, Peter Mårtensson, Rikard Janz, Kerstin Gustafsson, Ronny Arnell, Kenneth Arnell och Jannica Cavallius.

H.A.V.'s exit av formationen Meeker pryddes omslaget till Svensk Fallskärms Sport 1991. Som synes innan de nya overallerna med bootisar.

Peter paddlar gärna havskajak.

I båten på väg mot Gryttjöm.

Speed skydiving

på Team playground

Lucas Hellström kollar in när Michael Lovemore sätter fast en ProTrack på höften vid basremmen.

FK Dala och Gefle CReW Club genomförde i juli ett team playgroundevenemang i speed skydiving. Som coach engagerade de en engelsk landslagshoppare, Michael Lovemore.

Text och foto
Lennart Vestbom

En av initiativtagarna, Lennart Vestbom, fick efter ett tips kontakt med Michael Lovemore från England som tyckte det lät spännande och tackade ja till att besöka Sverige. Evenemanget hölls på FK Dalas årliga Orsavecka.

Michael – som har många tävlingsmeriter, bland andra silver på EM 2015, guld totalt på ISSA:s Tour 2016 och fyra på VM – inledde med en säkerhetsgenomgång för de 18 hoppare som lockats till flygsällskapets undervisningslokal.

Säker utrustning

”Det viktigaste i speed skydiving är säkerheten, först och främst beträffande ut-

rustningen. Den måste vara perfekt tillpassad,” förklarade Michael.

Bäremsskydden måste sitta fast ordentligt och man kan därför ha extra magneter i dem vid axlarna på till exempel Vectorriggarna. Vidare är det viktigt att ha dubbla akustiska höjdvärnare som man hör bra och att pilotskärmen ligger säkert i sin ficka och inte exponeras för vinden. ”Bäst är tyghandtag med extra skydd och flik som även används flitigt av friflygare.”

Uthopp- och flygtekniken

Michael demonstrerade den uthoppsteknik han använder själv och förklarade:

”Var avslappnad i kroppen, följ med i framåtfarten, tippa över vertikalt, ligg stabil i flygriktningen i cirka fem sekunder, vrid 90 grader och håll heading.”

Michael poängterade vikten av att vara medveten om höjden, det går ju minst dubbelt så fort som på mage.

”Flyg sakta i början och öka sedan farten. Det är inte ovanligt att man flyger ’bakåt’ vilket man ibland kan se på kurvorna i datorprogrammet JumpTrack.”

Vid 1700 meter saktar man ner farten genom att spänna skuldror och armar.

”Glöm inte kontrollera var du är någonstans!” uppmanade Michael.

Om man är flera speedhoppare i planet bör man låta varannan hoppare gå 90 grader till höger respektive vänster. Helst bör man inte vara fler än två till tre speedhoppare på samma lift. På tävling är regeln max sex, men då är det ju som regel mer erfarna speedhoppare.

”Det finns ingen idealposition som

passar alla. Olika tekniker passar olika kroppsformer” resonerar Michael.

”Var avslappnad, alla spänningar påverkar” fortsätter han, och säger att han är mäktigt imponerad av Henrik Raimer, som är expert på det.

Vad gäller kläder får man prova sig fram: ”Man får bättre stabilitet i början med mycket tyg på sig. Det är svårare att bli stabil när man är slimmare klädd. Om man håller benen brett isär blir man också mer stabil.”

Video och datorgrafer

Michael är mycket duktig på att läsa av Jumptrack som finns att ladda ner på hemsidan www.speed-skydiving.com.

Han visade flera videofilmer, där tid och hastighet fanns med. Dessutom gick han igenom olika hopp och visade graferna på datorn och kommenterade hur man tyder dem.

”Jag har lärt mig det mesta genom att prata med andra speedhoppare”, säger Michael. ”Först och främst med den allra bästa genom tiderna, Marco Wiederkehr från Schweiz. Dessvärre är han inte speciellt talför. Det har tagit många år att samla tips från honom. Marco rekommenderar att tävla mycket, det ger resultat.”

Nöjda deltagare

Vädrgudarna var inte på deltagarnas sida, men några hann med två eller tre hopp. Första dagen blev det testhoppning med ProTrack. Där utmärkte sig Thomas Biehl med 371 km/tim i första hoppet. Andra dagen kom även Micke Andersson, Pelle Ström och Lukas Hellström i gång. Lukas lyckades så bra på lägreets första hopp, med över 400 km/tim, att han blev sugen på att prova sina nya, om än få, färdigheter på SM.

Kanske blev några av de som var med på säkerhetsgenomgången, men inte hade C-licens ännu, också inspirerade och vill prova i framtiden. Om de krav som finns i SBF för att få börja med speed skydiving kan du läsa på www.sff.se under rubriken fakta för hoppare, Hopparens regler, SBF, kapitel 402:06. ■

Några av de som testade speed skydiving i Orsa var från vänster Pelle Ström, Tummen Biehl, Michael Lovemore och Micke Andersson.

Lennart Vestbom

Så räknas resultatet

En tävling i speed skydiving omfattar normalt åtta hopp, med minst två internationellt och ett nationellt, för att räknas som genomförd tävling.

- Vid två hopp räknas det bästa.
- Vid tre hopp räknas de två bästa.
- Vid fyra eller fem hopp de tre bästa.
- Vid sex eller sju hopp de fyra bästa.
- Vid åtta hopp räknas de fem bästa.

Om skillnaden mellan de två mätinstrumentens medelhastigheter är 60,01 km/tim eller mer, så räknas inte hoppet.

Stefan Burström blågul representant på

Som ende svensk fallskärms-
hoppare representerade Stefan
Burström Sverige i World Ga-
mes som hölls i polska Wroclaw
i mitten av juli. Motståndet var
tufft – de 36 bästa swooparna i
världen var uttagna.

Text Anna Oscarson
Foto Laurent Stephane

World Games hålls vart fjärde år.
Det är ett sportevenemang lik-
nande olympiska spelen, för idrotter som
inte finns med i OS. Några av idrotterna
som har varit med i World Games har se-
nare kommit med i OS, något som fall-
skärms hoppning hoppas på att göra.
Den gren som kanske ligger närmast till
hands är swooping, och den grenen var i
år den enda fallskärmsgren som fanns på
programmet.

Stefan Burström, hemmahörande i
Stockholms fallskärmsklubb, hade kvali-
ficerat sig genom sina resultat på VM
och världscupen de senaste åren. Under
invigningen fick han själv representera
vår blågula nation: ”Många andra grenar
pågick parallellt. Sverige hade deltagare i
innebandy och bågskytte men dem träf-
fade jag aldrig”, säger han.

Tre luftsporter

Själva tävlingen var välorganiserad. Swoop-
ingen fick turas om med två andra luft-
sporter, akrobatisk glidflygning och para-
motor.

De vanliga tre delgrenarna hastighet,
distans och zonprecision ingick i tävling-
en. Dessutom hade freestyle lagts till så
sammanlagt blev det tolv omgångar. Re-
sultatet räknades inte som vanligt där
segrare koras i alla delgrenar utan bara
det totala resultatet räknades.

De 36 bästa hopparna i världen hade
bjudits in så konkurrensen var knivskarp.
Av dessa hade två kommit med som
wildcard och två tjejer hade fått dedike-
rade platser. Den tredje tjejen, Cornelia
Mihai, var med på egna meriter.

Stefan Burström är inte nöjd med sin
prestation i tävlingen: ”Jag hoppade inte
bra utan borde göra bättre.”

Bäst gick det för honom i grenen free-
style, trots att det är en gren han sällan
tränar på.

Amerikaner i topp

Vädret var fint i början av tävlingen. Det
drog sedan in lite oväder som så småning-
om sprack upp så att alla tolv omgångar
kunde genomföras.

Vann gjorde Nicolas Batsch från USA
som kommit in genom ett wildcard.

Stefan Burström
i swoopingens
delgren distans.

World games

Laurent Stephane

Två blev Curtis Bartolomew, även han
från USA. Trea kom Cornelia Mihai från
Förenade Arabemiraten. Stefan Burström
slutade på plats 35.

För Stefan Burström var det hans för-
sta World Games. Tidigare har han varit
med på World Air Games som också är
en tävling för olika sporter, men då en-
bart luftsporter.

Hans träning i sommar har inte blivit
av i den utsträckning han hade tänkt sig
på grund av jobb. I höst är planen att åka
på världscupen i Dubai.

När den här intervjun gjordes befann
han sig i Frankrike på de franska mäs-
terskapen, för att få tillfälle till lite extra täv-
lingsträning.

Svenske domaren Zeljko Tanascovic
dömde swooping under World Games.
Elisabet Mikaelsson var så kallad ”liaison
officer”, sambandsman, med ansvar att
koordinera swooping med de andra
flygsporterna. ■

Nicolas Batsch, USA, knep
guld på World Games. Sil-
ver gick till Curtis Bartolo-
mew, även han USA, och
bronset till Cornelia Mihai,
Förenade Arabemiraten.

Stefan Burström var inte
nöjd med sin prestation:
”Jag hoppade inte bra,
borde gjort bättre.”

ATT FLYGA vingoverera

Drömmen om att kunna flyga driver utvecklingen av vingoveraller fort framåt. I dag finns modeller som allt mer liknar stridsflygplan.

Text: Anna Oscarson
Foto: Red Bull, Adrian Lifa

Skräddaren Franz Reichelts egentillverkade vingdräkt, anno 1912. (Sök YouTube: "Reichelt eiffel tower jump".)

Redan den 4 februari 1912 gjordes ett tidigt försök att flyga vingoverall. Det var den 33-årige skräddaren Franz Reichelt som med en egentillverkad dräkt hoppade från Eiffeltornet. I ett svart-vitt klipp på Youtube finns hoppet förevisat. Han landade med huvudet före i marken men dog enligt uppgift av en hjärtattack innan han slog i.

Genom årtiondena som följde gjordes olika försök att konstruera flygande vingdräkter. Materialen som användes var exempelvis trä, silke, stål och valben. Dessa var inte alltid så tillförlitliga. Först i slutet av 90-talet kom utvecklingen igång på allvar. Sedan dess har mycket hänt.

Petter Mazzetta kom i kontakt med vingoverallflygningen för snart 15 år sedan. Han har i dagsläget gjort cirka 400 hopp med vingoverall.

"Första gången jag provade flyga wingsuit var i Perris Valley i Kalifornien hösten 2003. Jag hade då en Birdman GTI tror jag som inte ens hade samma kapacitet som dagens tracksuits i jämförelse", säger han.

"Som att spela bridge"

Efter 20 hopp gick han över till en lite större Birdman Classic (som inte var särskilt mycket större). Med den var han med på 17-mannaformationer på Herculesboogiet 2004 i Lidköping.

"Det låter kul men det var riktigt innehållslöst för att vara helt ärlig. WS-flygningen då var som att spela bridge om man ska hårdra!"

Vid den tiden hade han gjort cirka 60 vingoverallhopp och han trodde att karriären som vingoverallpilot var över. Men

Red Bull

Red Bull

Från en Red Bull Aces wingsuitcross-tävling. Fyra hoppare flyger runt vajrar med vimplar fästa under fyra helikoptrar.

del 2

utvecklingen på vingoverallsidan fortsatte och Petter körde på med friflygningen. Runt år 2012 började han kombinera vingoverallflygningen med friflygning.

”Jag upptäckte att det var helt klart möjligt att friflyga en wingsuit och då blev allt genast mycket roligare! Skillnaden är bara mer tryck och register i wingsuiten. Ingenting att rekommendera dock om du inte har bra förkunskaper inom friflygning.”

Petter har deltagit i Red Bull Aces wingsuitcross-tävlingar. Fyra hoppare flyger runt vimplar av stål vajrar som hänger under fyra helikoptrar. Vi kommer att beskriva tävlingar inom vingoverallflygning mer i nästa nummer.

”Under dessa tävlingar använder jag en C-Race. En speciell dräkt som är gjord för racing. Den är mycket styvare i

vingen med hjälp av en rad crossports*, ungefär byggd som en swoopskärm, och går mer åt JetMan-vingens håll. Den har otrolig prestanda och med den kan jag utföra flygmönster som ett stridsflygplan i hög hastighet.”

Men det är tyngre att dra sin skärm med den och sekvensen tar lite längre tid.

Gillar 3D-flygning

Vanligtvis använder Petter en Freak 2 vilken till utseendet liknar en C-Race. Men den har en betydligt mjukare vinge med mindre crossports som gör att den är mer

*crossports = bål i cellväggarna

Forts. på sidan 32 ➤

Petter Mazzetta.

Red Bull

Forts. från sidan 31 ➤

lättflugan. Den har även intag på ryggen vilket gör att den kan läggas i alla vinklar, i princip utan att den tappar trycket.

”Det är denna typ av flygning jag gillar mest. Det blir mer 3D av det hela och mer likt friflygningen som jag alltid brunnit för.”

Petter berättar att utvecklingen av vingoveraller går åt två håll. På marknaden dyker allt fler lättflugna nybörjarvingar upp med bibehållen prestanda. Det går att hitta precis den vinge som passar till den typ av flygning du vill hålla på med. Dessutom flyttas gränserna fram vad gäller de mer avancerade vingarna där man helt riktar in sig på stridsflygplan-stilen. Dessa har styvare vingar för att nå högre prestanda.

”I dagsläget har jag privilegiet att ingå i squirrel-teamet där vi kontinuerligt pushar och utvecklar dessa vingar för att komma vidare i drömmen om 'human flight'.”

Har flera overaller

Niklas Larsson, som du kunde läsa om i förra numret, är även han en erfaren vingoverallflygare och har flera olika vingoveraller. Dels en nybörjardräkt – Phoenix Fly Phantom 3 – som är en så kallad acrobatic suit. Med den kan man tävla i motsvarande FS2 fast i wingsuit och med en kameraman som filmar.

Han har också en Phoenix Fly Hunter, som räknas som mer avancerad overall. Det är en boogie- och allrounddräkt som man kan flyga XRW (extreme relati-

ve work) med, det vill säga tillsammans med en kalottflygare i liten och högt belastad skärm.

”Annat som går att göra med den är att flyga rygg eller vara väldigt rörlig i fart och vinkel – man kan med andra ord göra allt i den”, säger Niklas Larsson.

Han har testat två hopp i Freak2 från Squirrel som är den dräkt de flesta erfarna vingoverallflygarna köper just nu.

”Den dräkten har mer inbyggd fart och mer performance, men med mer kraft krävs också lite mer pilot för att bemästra den. Min dräkt är inte lika snabb men gör samma saker, jag kan flyga tillsammans med någon i en Freak om de bromsar lite från normalt och jag gasar lite mer än vanligt.”

Tvådelad dräkt

Niklas gjorde sina första hopp i en Phoenix Fly Prodigy 2 – en jacka plus byxor med liten vinge på vardera. Man når inte helt togglarna utan att klicka loss vingen från midjan, men sina bakre bärremmar så att öppning och flygriktning kan kontrolleras innan vingen klickas loss.

”Denna typ av dräkter är inte längre nödvändig att passera eftersom årets nya regler för vingoverallflygning tillåter att man börjar i exempelvis en PF Phantom, vilket man även gör i flera andra länder.

Priserna varierar kraftigt beroende på vilken nivå av dräkt man skall ha, och dessutom en hel del mellan märkena. Det finns massa tillval precis som med exempelvis friflygar- och FS-overaller.

En nybörjardräkt kostar ny från cirka 6 000 kronor. Men oftast mer, cirka 9 000 får man nog räkna med inklusive allt. En dräkt för mer avancerad flygning kan kosta så mycket som 20 000 kronor.

Att köpa en begagnad vingoverall är lite klurigare än att köpa andra overaller begagnade. Marginalen till för lång eller för kort dräkt är mycket snävare. Dessutom är den svenska marknaden mindre, om man inte vill köpa begagnat från ett annat land. ■

Fakta vingoverall

Populära märken på vingoverall är Squirrel, Phoenix Fly och Tony Suits. Dessa tre märken brukar göra upp om bästa performance-dräkten på VM-tävlingar.

Hemsidan ppc.paralog.net är användbar för den som hoppar med en Flysight och vill jämföra sig med andra. Flysight är en slags GPS-Dytter som kan bland annat kan mäta fart nedåt och framåt samt rita upp flygsträckan. Hemsidan visar resultat generellt från officiella tävlingar samt inskickade data.

Glidtalet för de flesta vingoverall är 1:2,5. Det betyder att för varje meter som vingoverallflygaren tappar i höjd flyger den två och en halv meter framåt. Glidtalet kan förändras beroende på kroppsställning, overalltyp och typ av flygning.

Till vänster Niklas Larsson i sin nybörjardräkt, en Phoenix Fly Phantom 3. Till höger i en Phoenix Fly Hunter, som är en mer avancerad boogie- och allrounddräkt.

Foto Adrian Lila (montage Himmelski)

4yra 4rågor

4yra 4rågor

Efter SM i FS4 haffade vi några deltagare för fyra frågor:

1. Vad tyckte du om årets svenska mästerskap, din och ditt lags insats?
2. Vad har du för tidigare tävlingserfarenheter?
3. Vad tycker du att Svenska Fallskärmsförbundet borde jobba mer med?
4. Vad vet nästan ingen om dig?

Tobias Alsjö

Ålder: 44

Började hoppa: 1993

Antal hopp: cirka 4 500

Klubb: FK Aros

Victoria Burén

1. Jag tycker SM var välorganiserat och det är bra jobbat att få upp lifter under första dagen när det är besvärligt väder. Mitt lag Edge gjorde lite för många misstag för att det skulle räcka till medalj i år. Men vi hade inte hunnit träna tillräckligt tyvärr. Vi tävlade i årets indoor-SM och kom där på tredje plats. Vårt nästa mål är SM indoor 2018.

2. Jag har tävlat i FS4 mellan 1997 och 2007. Därefter gick jag vidare till att tävla i swooping eller canopy piloting som det heter på engelska. Min sista CP-tävling var på SM 2014. 2012 hann jag delta på VM i Dubai och EM tillika världscupen i Tjeckien ...vilket år(!)... där jag fick ett diplom för min niondeplacering.

3. Tävlings! Jag vet att förbundet redan arbetar med att få fler att börja tävla men jag vill gärna uppmuntra dem att fortsätta med det arbetet.

4. Jag var galen i messmör som barn och ända upp i tonåren. När jag tog studenten hade mina föräldrar byggt en skalenlig hemmagjord messmörask som jag fick åka i.

Martin Hovmöller

Ålder: 34

Började hoppa: 2010

Antal hopp: 1 300

Klubb: FK Aros

1. Jag tycker SM-organisationen var bra. Lite otur med vädret första dagen som kanske inte gav de allra bästa förutsättningarna. Jag är jättnöjd med Fallouts insats. Vårt mål var att vinna och ha ett snitt på 10. Vi tog guld i A-klassen och fick ett snitt på 12,5 vilket var över förväntan.

Närmaste målet, för 2018, är SM indoor och utomhus samt att gå upp i AA-klassen

2. Årets SM var tredje med Fallout som förra året hette Falling Cheetahs. Vi tog brons

Jonas Lindström/VMSS

i fjol på vår första tävling och på inomhus-SM tidigare i år vann vi guld. Jag har även deltagit i tiomanna speedformation med gotlandslaget 2015.

3. Jag tycker förbundet ska arbeta mer med att få sporten jämlik. Att målet ska vara att ha 50 procent kvinnliga och manliga utövare. Mer tjejer i sporten helt enkelt.

4. Jag kan lösa Rubiks kub på i snitt 35 sekunder. Jag har även byggt en höjdmätare som skiftar i färg på olika höjder. Nu ska jag bara jobba på framställning och produktion.

Seth Ericson

Åsah Helenius

Ålder: 39

Började hoppa: 2001

Antal hopp: cirka 3 600

Klubb: LFK

1. Jag tycker att SM var väldigt välarrangerat med bra information och tydlig tävlingsledning. Vår insats i mitt lag Aurora började otroligt segt och det ordnade inte upp sig förrän mot slutet av tävlingen. Målet var att göra en bra tävling inför världscupen och vi kunde säkert ha gjort bättre ifrån oss men SM var ändå en bra förberedelse. För övrigt satsar vi på SM i vindtunnel. Och på SM och VM 2018.

2. Jag har tävlat FS4 i fyra olika lag sedan 2008. Innan dess tävlade jag även en hel del i precision mellan åren 2002-2006. Första internationella tävlingen

var 2010 med damlaget "Jumpers" där vi satte svenskt damrekord, 20 poäng, vilket stod sig ända till årets SM.

Största framgångarna hade jag med laget "Team fire" som jag tävlade med från 2012 till 2014. På SM 2013 satte vi 14,4 i snitt. Från 2015 har jag tävlat med Aurora.

3. Arbetet med "No blame culture" är redan påbörjat och jag tycker att det är ett jätteviktigt arbete. Jag vill att förbundet fortsätter jobba med det för att få in det i klubbarna och all hoppverksamhet.

4. Tvåfaldig mästare i vintersporten skeleton*. Jag har byggt mitt egna kök och jag tar 105 kg i benböj.

* Skeleton är en olympisk vintersport där man åker kälke utför en isbana. Man ligger på magen med huvudet först, och kan nå hastigheter på 150 km/h med krafter på 5 g i kurvorna. Andra källsporter är rodel och bobsleigh.

Victoria Alasutari

Ålder: 40

Började hoppa: 2013

Antal hopp: 230

Klubb: FK Cirrus Göteborg

1. Jag är nöjd med lagets - Circus Cirrus - insats under SM. Det är första gången vi tävlar utomhus och vårt mål var att slå "Blyknektarna" vilket vi också gjorde. Vi har haft Seth Ericson och Joey Jones som coacher under resans gång och laget har utvecklats mycket sedan vår första tävling på SM indoor tidigare i år.

2. Har inte hunnit tävla så mycket mer 2017 än två SM i A-klassen. Förutom en del klubbtävlingar förstås. Efter årets SM ska vi utvärdera och bestämma hur kommande satsning ska se ut. För egen del är min målsättning att tävla i landslaget på sikt.

3. Jag tycker förbundet ska jobba med att uppmuntra och samarbeta med klubbarna för att ordna större evenemang som till exempel ett Herculesboogie.

4. Jag har jobbat till sjöss i 25 år och när jag var yngre dansade jag klassisk balett i sju år.

PRVISE/PRV

Västkustsk mobilisering när Simon fyllde 60

När legendariska Göteborgshopparen Anders "Simon" Simonsson fyllde 60 år i mitten av september, överraskades han genom att bli hämtad i hemmet av sina gamla hoppkompisar Lars Tinér och Fredrik Holmberg. Utan att ha en susning fick han följa med till Vårgårda för att därifrån bli flugen mot Fotö i Göteborgs skärgård för ett tandemhopp. Mellan halvlekarna i en fotbollsmatch gjorde man så ett uppvisningshopp, där Simon hade rutinerat sällskap i luften genom tandempiloten Jonas Ulfwi,

Ulf Liljenbäck från landslaget Echochamber samt Stefan Schwede Andersson och Patrik Selhag.

I landningen möttes en rörd Simon av ett fyrtio-tal av sina vänner, mestadels västkusthoppare från 70-, 80- och 90-talet, men även några Aroshoppare hade gjort resan för detta speciella tillfälle.

Sällskapet fortsatte sedan till Evert Taubes barn-domsö Vinga, ytterst i havsbandet, dit man tog sig med segelbåtar. Efter en guidad tur, bland annat upp i öns berömda fyr, samlades man för middag, bildspel och anekdoter där en stor del av Göteborgs

och västkustens hoppshistoria var väl representerad.

Anders "Simon" Simonsson började hoppa 1973 och var en vitt uppskattad hoppkamrat, flitig och lyhörd instruktör fram till mitten av 90-talet då han trappade ner hoppningen till förmån för annat, exempelvis familjen och klättring. Simon har under sin hoppkarriär bland mycket annat deltagit i alla svenska storformationrekord, var en av landets första AFF-instruktörer och visade som förste svensk att det gick att hoppa från klippor även i Skandinavien. ●

Text: Anders Nyquist

En stor del av västkustens hoppshistoria samlade på Vinga i Göteborgs havsband för att fira Anders "Simon" Simonsson (längst fram med blomma i hand). Från vänster, stående: Åse Jølle, Ulf Liljeroth, Johan Alburg, Kotte Nyberg, Lotta Holmberg, Lars Lindqvist, Lars Tinér, Nina Wass, Anders Nygren, David Skogby, Rufus Dahlström, Gunilla Sigurd, Kristina Nilsson, Dan Nilsson, Ninna Liljenbäck, Leo Palmberg, Tina Liljeroth, Johan Holmberg, Jonas Wällberg, Maria Skogby, Fredrik Holmberg, Lena Wallén, Espen Skancke, Kjell Arne Rekaa och Magnus Mikaelsson. Knästående: Niklas Eklöf, Greta Jodal, Patrik Selhag, Ulrika Palmberg, Rolle Mazouch, Jonas Ulfwi, Anders Simonsson, Stefan Andersson, Agnes Simonsson, Ulf Liljenbäck, Kia Norén, Karina Alburg, Hans Melin, Ulf Landberg och Anders Nyquist. Mariana Modén saknas på bilden. Infällt svartvitt foto: Simon i Norge, 1982.

Åter i luften

efter

20 år

Efter 20 års uppehåll bestämde sig Pär Landby, Örjan Bäckman, Lars Johansson, Bengt Nilsson och Nisse Kjelsson för att hoppa igen. I slutet av augusti genomfördes återkomsten på gamla hemmaklubben i Östersund. "Det var makalöst", säger Pär Landby.

Text Anna Oscarson

Numera är de utspridda över landet. Tre bor i Stockholm, en i Trollhättan och en är kvar i Östersund. De hoppade ihop i Östersunds fallskärmsklubb på 80- och början av 90-talet, men så småningom behövde andra saker ta plats i livet och hoppningen lades på hyllan. Men under de 20 år som passerat har de hållit kontakten och pratat om att det vore kul att testa igen.

"Vi fick veta att den här veteranhoppsmöjligheten fanns så då ringde jag och pratade med Håkan Schwartz, säger Pär Landby.

Omvända roller

Håkan Schwartz, chefsinstruktör i ÖFSK, började själv hoppa 1990 när han var 16 år.

"Då var det de som var klubbens erfarna, som jag hade respekt för men samtidigt var jag lite rädd för dem. De var så sjukt duktiga. Nu var förhållandena de

omvända och det var helt fantastiskt att få göra det här", säger han.

Felfunktioner förr och nu

Det tog lite längre tid än de väntat sig att få läkarintyget. Men när det var på plats åkte de till Östersund och gick igenom repetitionsutbildningen med Håkan.

Han gick igenom vad som var nytt i utrustningen, vad som räknades som felfunktioner förr och vad som gör det i dag. De fick rulla och hänga i sele.

"Jag konstaterade att en skillnad var att jag fick hålla bilderna på felfunktioner lite längre bort på grund av att de drabbats av ålderssynthet."

Dagen därpå tillät vädret ingen hoppning men under söndagen bjöds återvändarna på propagandaväder. Himlen var klarblå och det var nästan helt vindstilla.

En veteranlicens kostar 800 kronor och hopparen får 30 dagar på sig att göra sju hopp. Det får max ha gått 25 år sedan se-

naste hoppet och hen ska minst ha gjort 200 hopp under sin aktiva karriär.

"Vi hade diskuterat hur vi skulle känna när gardinen åkte upp. Det är lustigt att allt kan vara så bekant efter 20 års frånvaro", säger Pär.

Bra mottagande

Till att börja med fick de göra två avrostningshopp och det syntes tydligt på filmen från deras uthopp att de gjort det förut.

"Det var makalöst. Så kul som man kan förvänta sig men jag hade glömt bort hur fort det går i fritt fall."

Landningen var heller inga problem. Det blev mellan två och fem hopp var för dem under dagen.

"Vi fick ett otroligt bra mottagande på klubben och vi funderar på att åka upp och hoppa igen snart. Om det blir en förnyelse 2018 har vi inte bestämt men det är 60-årsjubileum för Östersundsklubben nästa år."

En av männen, Nisse Kjellsson, fick på grund av en ögonskada inte läkarens godkännande att hoppa själv. Han fick hoppa tandem med Håkan och var helt lyrisk efteråt. Under sin aktiva karriär var han själv tandempilot.

"Vi hoppas att fler veteraner kommer att följa vårt exempel", säger Pär. ■

Vänskapen inom fallskärms hoppningen kan vara gedigen och långvarig. Örjan Bäckman, Lars Johansson, Bengt Nilsson, Nisse Kjellsson och Pär Landby hoppa igen, på veteranlicens, efter tjugofem års uppehåll. Kjellsson, till höger, höll till godo med tandem på grund av en ögonskada.

Veteraner i Östersund

Bengt Nilsson: Aktiv mellan februari 1983 och juli 1996, cert D-165, 2 050 hopp, 150 tandemhopp, SM-guld i individuell precision, SM-guld FS4 på junior-SM, VM-silver i paraski lag, stor grabb nr 27.

Örjan Bäckman: Aktiv mellan juni 1983 och augusti 1994, cert D-150, 1 200 hopp, 150 tandemhopp, JSM-guld lagprec paraski, SM-silver lagprecision, VM-silver i paraski lag, stor grabb nr 31.

Lars Johansson: Aktiv mellan oktober 1982 och juli 1996, cert D-152, 2 500 hopp, två SM-guld individuell precision, VM-silver i paraski lag, stor grabb nr 29.

Nisse Kjellsson: Aktiv mellan juni 1983 och augusti 1997, cert D-198, 1 150 hopp, 220 tandemhopp.

Pär Landby: Aktiv mellan september 1985 och juli 1996, cert D-302, 800 hopp, 30 tandemhopp.

Riksidrottsförbundet uppskattar att ungefär 1800 av deltagarna representerade någon idrott.

i luften på årets Prideparad

Love is in the air. Budskapet var tydligt – och dubbeltydligt – när Svenska Fallskärmsförbundet deltog i årets Prideparad. Ett 20-tal hoppare, vänner och barn smyckade och äntrade det lastbilsflak som med banderoll och färgglada ballonger gjorde entré på Stockholms gator.

Text Johanna Lundeberg
Foto Johanna Säfsten, Riksidrottsförbundet

Det var andra gången som Fallskärmsförbundet deltog i Prideparaden. För två år sedan tog hopparna Ulrika Linde och Johanna Säfsten initiativ

till att medverka under SFF:s flagga, något som togs emot så väl att Riksidrottsförbundet inför årets parad kontaktade SFF med frågan om de ville delta som första ekipage i idrottssektionen, med stämningsskapande musik ur högtalarna från flaket.

”I styrelsen arbetar vi i år med vår värdegrund inom sporten. Därför tyckte vi att det passade bra att utifrån det satsa på Pride”, berättar Gunilla Sigurd från SFF:s styrelse som med hjälp av andra ideella krafter har organiserat årets deltagande. ”Det var en fantastisk upplevelse. Det var mycket folk ute trots att det kom en del regnskurar, och det var roligt att

färdas genom Stockholms gator och representera sporten.”

Totalt deltog ungefär 50 000 personer i paraderna. Av dessa uppskattar Riksidrottsförbundet att ungefär 1 800 deltog som representanter för någon idrott.

Längs vägen stod en engagerad och applåderande publik som har uppskattats till cirka 500 000 personer. Även responsen från Fallskärmsförbundets deltagare var positiv. Många pratade direkt efteråt om att de ville vara med även nästa år.

”Vi på flaket hade jätteroligt ihop, och det var en fantastisk atmosfär, så det är klart att vi vill kunna återkomma nästa år. Vi får se i vilken form det blir och om någon medlem kanske vill driva vår medverkan vidare”, säger Gunilla Sigurd.

Arbetet med hbtq-frågor fortsätter. Pridefestivalen är över för i år men Fallskärmsförbundet vill fortsätta att arbeta med hbtq-frågor. Framför allt är ett önskemål att få feedback från medlemmar om hur de upplever såväl sexuella anspänningar som öppenhet.

”Vi har en machokultur i några klubbar och vi behöver bli bättre på att prata om vårt beteende och på att välkomna alla. Det finns några kvinnor som är öppna homosexuella men vad jag känner till finns det inga män som är öppna gay. Kanske finns det inga, men det kan ock-

Totalt deltog cirka 50 000 personer i årets Prideparad i Stockholm.

Spektakulärt i centrala Göteborg

Jerry Lindahl landar på Lindholmspiren i centrala Göteborg. Infällt: Lina Olandersson, Jerry Lindahl, Sebastian Fransson och John Funck. Bilden är ett montage.

Göteborg genomfördes en spektakulär fallskärmsuppvisning på Chalmers tekniska högskola torsdagen den 7 september. Tre hoppare från Fallskärmsklubben Cirrus Göteborg, Sebastian Fransson, John Funck och Jerry Lindahl hoppade från en helikopter på 1 300 meters

höjd. I hoppet hade de med sig Chalmers flagga och rökeffekter.

Tusen åskådare var på plats när hopparna landade på Lindholmspiren vid älven i centrala Göteborg där Chalmers hade välkomstmottagning för årets nya studenter med tillhörande traditionell mottagningskamp på Lindholmspiren. Uppvisningen

blev pricken över i:et när hopparna landade med resultatet över vem som vunnit kampen.

Lina Olandersson som är vice ordförande i Chalmers mottagningskommitté och själv aktiv hoppare i FKCG berättar: "Vi har flera hoppare i klubben som går eller har gått på Chalmers och 2005 anordnades en lik-

nande uppvisning när Magnus Våge satt med i den här kommittén. Därför bestämde vi på årsfesten i år att vi skulle försöka göra om det."

"Det blev en väldigt lyckad uppvisning som jag tror uppskattades mycket både av studenter, övrig publik och hopparna själva", avslutar Lina.

så vara så att de inte vill eller vågar berätta om sin läggning. Det skulle vara tråkigt om någon kände så, och därför är det viktigt att vi pratar om våra värderingar", säger Gunilla Sigurd.

Även ett grovt språk med sexuella anspelningar kan vara jobbigt för många.

"Machokulturen kan göra att folk inte känner sig välkomna i vår sport. En del blir luttrade med tiden men om man besöker en klubb och hör nedlåtande prat från personer man inte känner är det inte trevligt. Det kan även handla om små, fäniga saker som hur tjejer fläras, som om det är skillnad på hur tjejer och killar gör", säger Gunilla Sigurd och jämför

med "tjejballträ" som man i brännbollen tidigare lite nedlåtande kallade det platta slagträet.

Vill ha exempel från klubbarna

Styrelsen hoppas nu på att få hjälp av medlemmarna själva för att kunna arbeta vidare med frågan. Inför kommande förbundskonferens efterlyser de exempel på vilket språk och vilken jargong som förekommer i klubbarna. Syftet är inte att hänga ut någon utan att ta fram ett material som varje ordförande kan diskutera med klubbens medlemmar.

"Det handlar mycket om vilken bild man vill leverera av klubben. Klubbarna

är duktiga på att ta hand om nya medlemmar, men det kan förekomma en hård jargong som ibland är svår att identifiera sig med", säger Gunilla Sigurd. ■

Ballonger, färger, färger och ballonger.

Gunilla Sigurd

TIPS & TRIX

Att vara nervös inför ett fallskärms hopp är inte bara vanligt. Det är också bra. Stress på en rimlig nivå hjälper oss nämligen att hålla oss alerta och prestera bättre. Vi tittar närmare på vad som händer i kroppen och hur du kan hantera din – och andras – nervositet.

Lär dig hantera din rädsla

Text: Johanna Lundeberg

Foto: Fredrik Eklund

Ola Jameson:
"Vi behöver ha en viss grad av stress i kroppen när vi ska prestera."

David Brohede

Knappt har du satt dig i planet förrän aktivitetsgraden i kroppen stiger. Du känner dig darrig och yr. Du är torr i munnen och trots att du just var på toaletten är du kissnödig igen. Det är ditt autonoma nervsystem som har börjat jobba. Det är byggt för att hålla oss vid liv och programmerat för att upptäcka faror. Det innebär att dina sinnen, utan att du egentligen är medveten om det, hela tiden skannar omvärlden och uppmärksammar din kropp på vad som kan vara farligt. Trånga utrymmen, höga höjder eller något som närmar sig snabbt i ögonvrån – allt typiska scenarier för fallskärms hoppare.

"Det är saker som vi är förprogrammerade att reagera på. I årtusenden har vi lärt oss att detta är situationer som hänger ihop med fara, och när hjärnan tror sig ana ett hot går kroppen upp i beredskap", förklarar Ola Jameson som är legitimerad psykolog. Han har varit fallskärms hoppare sedan 1993 och tidigare även riksinstruktör i Svenska Fallskärmsförbundet.

Att bli nervös inför ett hopp är således helt naturligt och inte farligt. Det handlar snarare om att du gör din kropp redo att möta en fara eller en utmaning. Att musklerna spänns, pulsen går upp och blodsockret ökar beror alltså på att hjärnan gör vad den kan för att öka dina chanser att överleva.

Stress kan hjälpa och stjälp

"Vi behöver ha en viss grad av stress i kroppen när vi ska prestera. Stress på rätt nivå gör oss pigga, alerta och fokuserade. Om vi är för loja blir vi uppmärksamma, och det är inte bra i vår sport", säger Ola Jameson. "Det finns en optimal stressnivå för varje typ av prestation. En bra tumregel är att ju mer tankeverksam-

het en prestation kräver desto mer stresskänslig är den."

Stressen påverkar oss olika i olika situationer. Det är till exempel stressmässigt skillnad på att skriva högskoleprovet och att tävla i styrkelyft. Trots att du kanske hemma vid skrivbordet egentligen kan lösa högskoleprovets matteproblem eller ange rätt ord i ordkunskapsdelen, gör stresspåslaget i den faktiska situationen att dina kognitiva funktioner försämras så att du presterar sämre än du skulle ha gjort om du varit mindre nervös. Jämför det med om du till exempel ska göra tunga marklyft, vilket inte kräver samma tankeverksamhet. Där behöver du en högre dos av stress, som ger ad-

TIPS & TRIX

Träna - i lagom takt

Ingen förväntar sig att du ska springa ett maraton innan du slitit på löpardojorna en tid. Samma sak gäller med fallskärms hopning – utmana dig själv i lagom takt och bygg långsamt. Ta inte för stora steg på en gång.

"I bland annat USA kör man ibland AFF-kurser där man blir klar med både teori och praktik på en dag. Oftast går det ganska bra, men problemet med dem är att eleverna inte får den automatiserade indrillningen. Det finns ingen tid för att njota de olika momenten, vilket kan vara en risk", säger Ola.

TIPS & TRIX

Förbered dig!

Ju mindre förberedd du är, desto lättare blir du stressad. Studera landningsområdet innan du hoppar på ett nytt fält. Skaffa dig all information du kan. Lasta heller inte på för mycket nya saker samtidigt. Hoppa till exempel inte med både ny skärm och ny kamera samtidigt, utan ta nya prylar och utrustning i lagom takt så att du inte överbelastar systemet. Ditt arbetsminne klarar i avslappnat tillstånd att hålla reda på i snitt sju olika saker. När du blir väldigt stressad fungerar ditt arbetsminne nästan inte alls.

TIPS & TRIX

Skaffa erfarenhet

Alla har vi nog minnen från saker vi har behövt göra både som barn och vuxna när vi allra första gången tyckte att det var urläskigt – allt från att gå fram till snyggingen på knattedisco till att hålla föredrag inför jobbets ledningsgrupp – men allteftersom vi gjorde om det blev det mindre och mindre otäckt. Till sist var det riktigt kul. Det är naturligt att vara rädd när man provar något nytt.

”Lär dig hur du fungerar under stress. Om du vet var din lagomnivå ligger för att vara skärpt men inte tappa kontrollen kan du vara uppmärksam på när den sticker iväg”, säger Ola.

Ju mer erfarenhet du får desto mer vänjer hjärnan sig. Du blir mindre stressad och ökar dina möjligheter att vara flexibel.

”Det är fullt naturligt att vi har en mycket högre reservdragsstatistik för våra elever, eftersom de reagerar anorlunda och är mer ”triggerhappy” än de mer erfarna. Det är ju det vi har utbildat dem att vara. Alternativet skulle vara sämre.”

renalin och muskelkraft, för att kroppen ska prestera maximalt.

Fallskärmshoppare och andra idrottare presterar alltså som bäst vid en specifik stressnivå – hur hög den optimalt är varierar från person till person. Men det finns också en risk att stressen blir så stor att man inte kan fungera eller tänka normalt. Då kan det bli farligt, åtminstone om du inte har kunskap om situationen.

”Som instruktör vill man att eleverna ska vara taggade men inte övertaggade”,

TIPS & TRIX

Så kan du hjälpa andra

En del blir babbliga och utåtriktade när de är nervösa. Andra blir inåtvända och tysta. En del blir aggressiva, vilket är naturligt eftersom ilska är en naturlig del av kamp- och flyktresponsen. Lär känna dina kompisar och studera hur de agerar i stressade situationer.

”Om man märker att någon är på väg över gränsen är det bästa att avvakta en stund. Dra ner på tempot, snacka med varandra och kolla hur personen mår. Men argumentera inte, för det blir bara ytterligare ett stresspåslag.”

Fundera på vad du själv skulle behöva i en stressad situation och försök att agera därefter mot andra. Behöver du ett leende, en hand på axeln? Fundera på hur du kan hjälpa till att ta bort press från någon annan.

”Nästan varje gång i frifall som vi instruktörer ler mot en stressad elev ser vi direkt hur deras axlar sjunker. Det är svårt att skratta samtidigt som man spänner sig. Avslappning och humor siter ihop”, tipsar Ola.

förklarar Ola Jameson och tillägger att det ofta är alldeles inför det man ska göra som kroppen reagerar som mest.

”Vår hjärna har förmåga att tänka framåt och måla upp situationer, vilket gör att man ibland kan få stresspåslag bara man tänker på hur jobbigt eller läskigt något kommer att bli. De flesta människor är faktiskt som mest rädda innan de ska göra något. Sedan planar rädslan ut.”

Det är då som hjärnan kopplar in sin kamp-flykt respons, vilket kraftigt försämrar våra kognitiva funktioner. Hjärnan omfördelar blodflödet i kroppen och skickar det till just de muskelgrupper som kräver bränsle, det vill säga de stora muskelgrupper som kan hjälpa oss att slåss eller springa. Även blodtillförseln till vissa delar av hjärnan minskar.

”Kroppen förlitar sig i de här lägena på inlärd beteenden. De lagras i lillhjärnan, längst bak i skallen, och den är relativt okänslig för stress. Här har du anledningen till att vi drillar reservdrag! Alla nödprocedurer måste nötas in mekaniskt eftersom de då blir mindre känsliga för stress”, förklarar Ola och fortsätter: ”Saker som man inte övat på tidigare klarar man inte av att göra när man är stressad. Ju mer tankeverksamhet något kräver desto sämre går det att hantera under stress. Det är därför man tränar in det som kallas för trigger-respons beteenden.”

Det innebär att man lär kroppen att vid en viss trigger göra på ett visst sätt. Ett exempel är åsynen av en brusten bärlina när man utan att tänka vet att man ska se-ta-se-ta-dra-dra. Detta gäller förstås inte bara fallskärmshoppare utan är också ett sätt att till exempel utbilda bilförare och vårdpersonal i hur de ska hantera olika situationer utan att behöva tänka vid varje moment.

Rädslan förändras

Så när du känner att pirret i magen växer, kan du vara alldeles lugn. Det plötsliga stresspåslaget hjälper till att hålla oss alerta och hindrar oss också från att sänka garderna för mycket. Och även om den riktigt stora rädslan som kan uppstå under de första hoppen så småningom försvinner, så är det också helt naturligt att annan noja uppstår i takt med erfarenheten.

”Vad man blir skraj för förändras över tid. Många nya hoppare är framför allt rädda för att fallskärmen inte ska lösa ut och att de ska krascha mot marken och dö, men det är en olycka som är väldigt sällsynt nuförtiden. Jag kan i stället noja om jag kommer till ett nytt hoppfält som jag tycker har taskiga landningsförutsättningar”, säger Ola Jameson.

Och på något sätt är det väl någon sorts trygghet att veta att en viss sorts nervositet alltid kommer att finnas där – även om man lär sig att hantera den. ■

TIPS & TRIX

Ha koll på läget

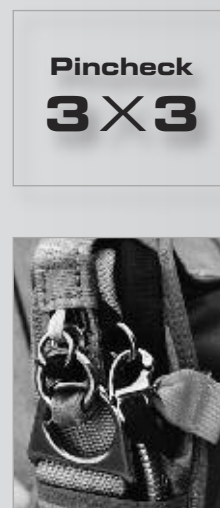
Att ha bra koll på utrustningen brukar stilla nervositeten. Använd 3x3-regeln som är en enkel minnesregel för att ha koll på de mest elementära säkerhetsdetaljerna i hoppning.

Kontrollera:

- Dina tre remmar: benrem, benrem, bröstrem – är de rätt trädde och spända?
- Dina tre handtag: reserv, kutt och huvudskärm – sitter de på plats och är fästa?
- Dina treringar – är de rätt ihopsatta, hel loop?

1. Tre remmar

3. Treringarna

2. Tre handtag

TIPS & TRIX

Känn efter

”Målet är inte att du ska känna dig bättre. Målet är att du ska bli bättre på att känna.” Ola pångterar vikten av att ibland stanna upp och reflektera över vad det är du känner. ”Om du uppfattar att din hjärna varnar för fara så stanna en sekund och fundera på om det verkligen finns en fara, eller om det bara handlar om nervositet. Luktat det verkligen brandrök här eller är jag nojig? När du har undersökt vad lukten beror på kan du släppa det och fortsätta.”

TIPS & TRIX

Koppla av

Koppla av mellan hoppen och i vardagen

En stunds stresspåslag är inte farligt. Den farliga stress som man brukar prata om i vardagen och på jobbet handlar snarare om att ständigt ha en förhöjd spänning i kroppen och därmed aldrig komma ner i viloläge. Det sliter på kroppen. Hitta balansen mellan aktivitet och avkoppling och mellan jobb och fritid.

klubbkollen

Stockholms Fallskärmsklubb

En egen flygsektor, en god relation till grannarna och möjlighet att hoppa dagligen under sommaren. Stockholms Fallskärmsklubb är väl rustade.

Text Johanna Lundeberg

Foto Tomas Almbo, Martin Eidensten, Mikael Kihlman

Det sägs att när Stockholms Fallskärmsklubb, SF, skulle hitta ett möjligt hoppfält studerade de en karta och drog en vid cirkel runt Arlandas flyg-

sektor. Utanför cirkeln kunde de börja leta efter en egen lämplig flygplats. Till sist landade de verksamheten i Gryttjom i Tierp, vilket har gett många fördelar.

Gryttjom ligger utanför Tierp, sex mil norr om Uppsala.

Mikael Kihlman

Till exempel är klubbens upptagningsområde relativt omfattande, med närhet till såväl Stockholm och Uppsala som till Gävle. Dessutom är de tilldelade en egen flygsektor som de öppnar och stänger utifrån verksamhetens öppettider.

”Den är vår under hoppdagen och vi har vi ett bra samarbete med Arlanda. De kan självklart höra av sig med till exempel ambulansflyg eller trafikförändringar beroende på vädret, men den egna flygsektorn är en mycket positiv faktor för vår verksamhet”, säger Carolina Mallwitz som är verksamhetskoordinator på Stockholms Fallskärmsklubb.

”När jag håller en dropzone-briefing för de nya som besöker klubben är det upplyftande att kunna visa på kartan vilket stort och snällt område vi har.”

Området runt Gryttjom består nämligen främst av fält, ängar och gårdar. Ett skogsområde pekar in i en pilliknande formation mot hoppfältet men överlag är ytorna stora och varken stad, berg eller vatten kan störa landningen. Uppskattat av nybörjare men också av mer erfarna.

”Vi har ibland ett gäng duktiga internationella wingsuitcoacher på besök, och de blev helt lyriska första gången de var här. De älskade de öppna ytorna, särskilt

ungefär 350 medlemmar och stoltserar med mellan 25 000 och 30 000 hopp på en säsong. Men då är säsongen också så lång och aktiv som möjligt. De försöker att ha evenemang som driver hoppningen varje vecka under hela sommaren.

”Vi har gjort det till vår grej att man ska kunna hoppa hos oss varje dag under högsäsongen. Det ska inte vara stängt utan det enda som stoppar oss är i så fall vädret. Det är inte så många klubbar som kan göra så”, säger Carolina Mallwitz.

Det innebär att det i alla fall finns en teoretisk möjlighet att hoppa i Gryttjom 110-120 dagar om året. Som enda klubb i Sverige har de också en pond på sitt hoppfält. Eftersom det bara finns tre i hela Norden lockar den folk även från grannländerna.

Tandem viktig del av verksamheten

Klubben utför tillräckligt många tandemhopp per år för att kunna ha en tandemkoordinator anställd på heltid. Tandemverksamheten upptar bara 20 procent av klubbens hoppkapacitet – men den är väl så viktig.

”Vi har jobbat mycket med att ändra attityden gentemot tandem. Tidigare hette det att man kunde bli ”snoozad” av tandem, det vill säga att tandem på kort varsel tog din tilldelade plats i planet. Detta har helt ändrats. Vår förra tandemchef jobbade hårt med att få till en fungerande struktur och rutin. Detta i samband med att vi tryckt hårt på budskapet att tandem hjälper medlemmarna att få hoppa billigare.”

Tack vare den gedigna tandemverksamheten kan klubben till exempel ha öppet torsdagar och fredagar i augusti och september.

”De hjälper oss så att vi kan hoppa på vardagar i slutet av säsongen även när vi inte är så många på fältet. Tack vare dem kan vi ha planet i gång”, säger Carolina.

Klubbens verksamhet består av tre delar: skojhoppning med läger och evene-

Stockholms Fallskärmsklubb

Antal medlemmar: 350.	Hopptider: Vardagar 9-20, helger 10-18.
Tandempiloter: 20.	Hoppriiser: 195 kr för gäster, 180 kr för medlemmar.
Hoppmästare: 92.	Flygplan: Twin-Otter, SE-GEE, vanligen kallad "Erik-Erik".
Hoppledare: 48.	Sovplatser: Cirka 80 sängar fördelat på två baracker.
Kursledare: 30.	Mat: Café Makkara och stort kök för den som vill laga mat själv.
AFF: 20.	Webbsida: www.skydive.se
Kurser: Sju per säsong.	
Hoppfält: Gryttjom, utanför Tierp.	
Säsong: Sista helgen i april till slutet av oktober.	

mang, elevhoppning, det vill säga de som ska lära sig hoppa och sedan slussas in i verksamheten, samt tandem.

”Det är en trenighet som ska in tillsammans och vi måste se till att alla tre delar funkar ihop, för vi vill ha liv och rörelse i Gryttjom.”

Planet i ständig rörelse

Planet, en Twin-Otter med plats för 24 passagerare, heter Erik-Erik efter bokstavsbezeichnung SE-GEE – G:et står för övrigt för Gustaf. Hon har funnits sedan 1973 och tack vare bra service hålls hon fortfarande flygande.

”Vi har ett bra samarbete med vårt flygserviceföretag, vilket är viktigt. När vi i maj var tvungna att byta en motor hjälpte de till så att hon var i gång två veckor senare. Att ha planet i gång är ett måste för vår verksamhet. De servar ofta vårt plan på natten. Då behöver hon inte stå på marken när vi behöver henne uppe i luften. Just det här samarbetet blev lite av en vändning i vår verksamhet. Tidigare kunde det dröja dagar innan vi kunde använda planet men nu får vi snabb och effektiv hjälp.”

Nästa år firar klubben 60 år. När och hur det kommer att firas är ännu inte klart, men en inte alltför vågad gissning är att det blir under hoppssäsongen och kanske tillsammans med flera veteraner. ■

I Gryttjom finns Sveriges enda pond för högfartslandningar.

Tomas Almbö

som de är vana vid att i andra länder bli tilldelade en liten del av flygsektorn.”

Goda grannar

Men en egen flygsektor förpliktigar också. Klubbens verksamhet blir den som märks i området, och därför vill SF ha ett bra samarbete med sina grannar. En gång om året ordnar de en grannflygning, då bjuds boende i närområdet in till klubben. De välkomnas i slutet av en hoppdag för att få en känsla för klubbens verksamhet och få ta del av hoppningen. Därefter bjuds de på en flygtur i planet.

”Vi vill visa att vi är precis som de, vanliga och trevliga människor, och vi vill ha en god relation till våra grannar. Det hjälper i sin tur till att sprida bilden av oss som trevliga och öppna. Arrangemanget brukar vara uppskattat, särskilt när de kan titta ner och peka ut sitt hem från planet”, berättar Carolina.

Stockholms Fallskärmsklubb är Sveriges största fallskärmsklubb. Klubben har

Klubbens flygplan går under namnet "Erik-Erik" och är en Twin Otter med plats för 24 hoppare.

Martin Edesten

FRITT FRÅN HJÄRTAT

Niclas Olofsson, mer bekant under smeknamnet Busen, började hoppa 2002 och har sedan dess gjort drygt 2 700 hopp varav 1 300 hopp som tandeminstruktör. Påsken 2014 kra-

schade han på ett hangartak vid Fallskärmsklubben Aros på Johannesberg och det höll på att bli slutet på både hans liv som hoppare och livet i sin helhet.

Jag minns egentligen inte särskilt mycket från olycksdagen. Det var ju tidigt på säsongen och jag hade bara hoppat några veckor. Mestadels tandemhopp, så jag var riktigt sugen på att hoppa med min egna skärm, vid tillfället en JVX 69.

Jag och två hoppkompisar skulle göra en låglift bara för att flyga skärm. Det är alltid lätt att vara efterklok och visst finns det många saker i olyckshoppet som jag kunde gjort annorlunda eller helst inte alls. Det enda jag minns från själva hoppet var att jag började flyga min skärm tillsammans med en av de andra hopparna, när det kanske hade varit bättre att fokusera och planera för den landning jag skulle göra.

Vi lekte runt och alldeles för sent insåg jag att jag var på fel plats vid fel höjd. När jag påbörjade min högfartslandning tror jag nog att jag kände att det här blir inte bra. Men jag fullföljde och sedan minns jag inte mer.

Nästa gång jag slog upp ögonen låg jag på sjukhuset i Västerås. Det var bara sex timmar efter kraschen och jag var rätt omtöcknad. Jag hade ett krossat bäcken, ett lärbensbrott plus en hel del invärtes skador och blev liggande på sjukhus i två månader. Under sjukhusvistelsen opererades jag fyra, fem gånger. Den första tiden var jag mest trött och sov mycket, det går åt mer energi än man kan tro när kroppen ska läka.

Sjukgymnastiken började redan efter ett par veckor och i början var det en riktig pärs, jobbigt och plågsamt bara att sätta sig upp i sängen. När jag blev utskriven tillbringade jag första tiden hos mina föräldrar för att återhämta mig och kunna få hjälp. Efter det åkte jag tillbaka till klubben och husvagnen där jag bodde och tillbringade sommaren på kryckor med ganska många återbesök hos både läkare och sjukgymnast.

Det fanns många tankar hos mig under den här tiden: Varför hände det? Vad jag kunnat göra annorlunda och varför gjorde jag som jag gjorde? Jag får väl medge att jag gillade att utmana mig själv och ta risker och jag har alltid gillat höga farter med bilar, motorcyklar och fallskärmar. Jag har alltid gillat själva kalottflygningen mest och känslan att göra riktigt bra landningar med en liten och snabb högprestandaskärm. Eftersom jag hoppade mest tandem de sista åren, där jag alltid flög konservativt och säkert med passagerarens bästa i fokus, så blev det extra lockande att få utmana sig själv när jag väl hoppade min egen skärm.

Under vintern återvände jag till Thailand där jag bor och arbetar under vinterhalvåret med mitt företag som säljer andelslägenheter. Det blev en lugn vinter och jag hade ganska ont i benet ända till jag kom hem till Sverige igen, ett år efter olyckan. På sjukhuset upptäcktes att jag hade en allvarlig infektion i lärbenet. Jag fick ligga på sjukhus igen ett antal veckor för att operera om lärbenet och sätta in en grövre benspik samt försöka bekämpa de envisa bakterierna med olika antibiotika.

Tänkar på att komma tillbaka till hoppningen kom först därefter, när jag började bli lite mer rörlig och kunde sätta igång och träna lite mer. Men jag hade kanske inte det där jättesuget på att börja igen. Våren 2016 opererades allt järnskröt bort ur kroppen och resten av året kunde jag verkligen hårdköra med träning som kommit att bli en viktig del i min nya livsstil.

Ibland tänker jag att olyckan gav mig en chans att ta tag i mitt liv och göra något bättre av det. Tidigare hade jag levt alldeles för osunt, men numera känner jag mig otroligt frisk, stark och välmående och har en helt ny syn på livet och vad som är livskvalitet. I vintras innan jag återvände till Sverige, som jag gör varje sommarhalvår, kom suget efter att börja hoppa igen på allvar. Framförallt längtar jag tillbaka till åren som tandeminstruktör. Jag gillade verkligen det. Det är en kul form av hoppning som passar mig.

Efter samtal med riksinstruktören Petter Alfsson-Thoor och Ola Jameson, som är förbundets psykolog, vilket är obligatoriskt för den som vill börja hoppa igen efter en allvarlig olycka så var det bara att bli godkänd i läkarundersökningen för fallskärms hoppare och så stod jag där med en licens i handen igen. Jag erkänner att det var lite nervöst första hoppen men jag har varit väldigt sansad och försiktig i min nystart. Jag har lånat en 190-skärm och jag kan ärligt säga att jag är färdig med att flyga riktigt små kalotter. Kan tänka mig att det blir en 150-skärm så småningom för faktum är att flyga skärm är alltid kul oavsett storlek. Man kan alltid utmana sig i sin flygning och sina precisionslandningar. Jag känner att jag inte har råd eller lust att riskera min hälsa igen eller ta några onödiga risker, så det är klart att jag kan säga att jag lärt mig av mina tidigare misstag. Framför allt känner jag att jag efter olyckan är mer ödmjuk och kanske uppfattas som lite mer sansad och med en bättre attityd än tidigare.

Nu när jag kommit i gång med hoppningen igen så känner jag att jag åter är en hel och komplett människa, som att någonting saknades innan. Trodde faktiskt inte att jag saknat hoppningen så mycket. Jag hoppas kunna uppfylla mitt mål med att göra 40 hopp innan säsongen är slut, faktiskt bara elva kvar i skrivande stund. Och nästa år är målet att göra det som krävs för att kunna börja som tandemflygare igen.

Om jag ska ge ett gott råd till andra hoppare så är det nog att inte utmana sig själv för mycket och ta för stora risker. Det är inte värt det. Jag var aldrig en sådan hoppare som lägger mig i vad andra gör, även när jag kanske borde, men de sista åren när jag spenderat mycket tid på klubben så har jag faktiskt haft en del allvarliga samtal med hoppare, som liksom mitt forna jag borde tagga ner lite för sitt eget bästa. Jag hoppas jag ska kunna få vara ett levande exempel på att man kan komma tillbaka till sporten, ha lärt sig något av sina misstag och vilja dela med sig till andra av det. Jag är tillbaka för att stanna!"

Vid pennan,

Busen

KONTAKTA SFF!

Kansliet

Sjöhagsvägen 2
721 32 Västerås
Telefon: 021-41 41 10
Fax: 021-41 541 19
E-post: info@sff.se

Riksinstruktören

Petter Alfsson-Thoor
Telefon: 021-41 41 10
E-post: ri@sff.se

Beställ material på SFF:s kansli

- Boken "Flyga fallskärm", utbildningsbok i fallskärmsmanövrering.

Styrelsen

Ordförande: Peo Humla,
e-post: sffordforande@outlook.com

Ledamot/vice ordförande: Gunilla Sigurd,
e-post: gunilla.sigurd@gmail.com

Ledamot/kassör: Stefan Nilsson,
e-post: kassor@sff.se

Ledamot/miljö: Daniel Ingered,
e-post: daniel.ingered@gmail.com

Suppleant/uppvisningsgruppen : Jens Grahn,
e-post: jens_grahn@hotmail.com

Valberedningen

Sven Pettersson, (sammankallande),
e-post: sven.pettersson@gmail.com

Magnus Våge,
e-post: magnus.vage@gmail.com

Kent-Ove Ulander, e-post:
kentove.ulander@gmail.com

Suppleant: Sebastian Berglund,
e-post: zebber111@gmail.com

Vill du veta mer om

Skatter och avtal: Kontakta förra ordföranden
Lina Gardlow, e-post: lina@sff.se

Ekonomi: Stefan Nilsson, e-post: kassor@sff.se

Kommunikation och presskontakt: Peo Humla,
e-post: sffordforande@outlook.com

Försäkringsfrågor:
Stefan Nilsson, e-post: kassor@sff.se

Miljöfrågor: Daniel Ingered,
e-post: daniel.ingered@gmail.com

Materielkommittén: Erik Marsh,
e-post: eric@primalinstinct.se

Utbildnings- och säkerhetskommittén:
Petter Alfsson-Thoor, e-post: ri@sff.se

Tävlingskommittén: Lena Kaulanen,
e-post: lena.kaulanen@gmail.com

Luftrumsfrågor: Märten Nordlander,
e-post: marten@sff.se

Försvarskommittén: Johan Julin,
e-post: johan.julin@hotmail.com

Svenska Fallskärmsförbundets styrelse

Peo Humla,
ordförande

Gunilla Sigurd,
vice ordförande

Stefan Nilsson,
kassör

Daniel Ingered,
ledamot

Jens Grahn,
suppleant

Kansli-chef och
riksinstruktör

Petter
Alfsson-Thoor

www.sff.se

På hemsidan hittar du fakta,
information och nyheter om hoppning.

Svenska Fallskärmsförbundet är en frivillig försvarsorganisation,
medlem i Flygsportförbundet och Riksidrottsförbundet.

Transportstyrelsen har till Svenska Fallskärmsförbundet
delegerat tillsynen av sporthoppning med fallskärm i Sverige.

Begagnatmarknad, nyheter, fler produkter och mer info på
www.uffeshoppshop.se

Uffe's Hopp Shop AB, Kokillgatan 12 B, 721 33 Västerås E-post: info@uffeshoppshop.se Tel: 021-355 750, Fax: 021-355 377

ENDLESS SUMMER SKYDIVING

XMAS BOOGIES ARE ON!

ALGARVE DEC 22 - JAN 5

FS- LESLEY GALE, FS- ROB KENDALL, FF- ALLY MILNE, FF- JOHANNES BERGFORS
FF- HEDDA ANDERSON & FF- DAVE HOWERSKI, WS- HELDER SOUSA
AND MORE TO COME!

SPAIN DEC 21 - JAN 4

FF- KIM TORNWALL, FF- MATTY MITCHELL, FS- REGAN TETLOW
WS- SIMON WANDELER AND MORE TO COME!

Alvor, Portugal
Tel. +351 282 496 581
info@skydivealgarve.com
www.skydivealgarve.com

Sevilla, Spain
Tel. +34 955 76 60 56
info@skydivespain.com
www.skydivespain.com

